

ČD
PRO VÁS

REKLAMNÍ MAGAZÍN NÁRODNÍHO DOPRAVCE

2016 / ROČNÍK 8 / ZDARMA

7

DAN
BÁRTA
J.A.R.
JE OSUDOVÉ
TĚLESO

Můj vlak, můj čas

Praha – Drážďany od 248,-

Praha – Berlín od 386,-

„Jezdím do Drážďan na nákupy. Ve vlaku si přečtu knížku, dám si v jídelním voze dobrou kávu a chatuji s kamarádkami. Vlak je pro mě příjemný čas, který mám jen pro sebe.“

Nakupujte na
www.cd.cz/eshop

České dráhy

Národní dopravce

VÁŽENÍ ČTENÁŘI, MILÍ SPOLUCESTUJÍCÍ,

prázdniny. Žádné překvapení? Ale ano! Vždyť tohle slovo s magickou příchutí volna a dobrodružství skloňujeme všichni už od první třídy. Přitom je to celé absurdní. Význam slova nevyjadřuje nic obzvlášť přitažlivého. Koho z nás baví prázdnota? Třeba Dan Bárta na sebe hned v úvodu rozhovoru prozradil, že je líný. Přesto mu prázdniny asi také nevoní, protože nejen koncertuje a tvoří, ale i pilně studuje. Minimálně stejně jako se na prázdniny těší děti, je vzývají i kantoři. Příběh učitelky, která v rubrice Retro popisuje, jak se dají využít kila čokolády za posvátný papír, kterému říkáme vysvědčení, je toho důkazem.

Řada z vás mezi prázdninové destinace zařadí i Prahu. Snažili jsme se proto, aby Cestování po ČR rozhodně nezelo prázdnotou, podobně jako recepty v nové podobě, které od tohoto čísla budou jednoduché a hlavně rychlé. Ostatně kdo má v době prázdnin čas se patlat s nějakou vysokou gastronomií... V cestopise zaletíme se čtyřmi děvčaty do Ria. Jejich blond pařba v Brazílii byla všechno, jen ne prázdná, ačkoli se odehrála o prázdninách. Nebo o dovolené. Ono je to vlastně jedno, protože slovo dovolená je dalším příkladem protimluvu. Kdo nám dovolí dovolenou? Nemáme spíše nárok na odpočinek?

Pokud je symbolem prázdnin dětská radost a našich dovolených odpočinek a dobití energie, dovolte mi, abych vám popřál veselé radostiny a příjemnou odpočinkovou. Zapomeňte na prázdnotu a užijte si to!

Příjemné cesty a šťastné návraty přeje

Václav Rubeš
šéfredaktor

KOUZLO ŽELEZNICE

Fotografie moderních či historických vozidel a lidí kolem nich posílejte nově přes **webové rozhraní www.cdprovas.cz**.
Autory zveřejněných snímků odměníme Kilometrickou bankou ČD v hodnotě 2 200 Kč.

Foťte kouzlo železnice a získejte Kilometrickou banku ČD!

Kilometrickou banku za měsíc červen získává:
Kateřina Stránská

PŘEDPLATNÉ
25 Kč
za číslo

ČD pro vás
reklamní magazín
Českých drah

www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

TIŠTĚNÝ NÁKLAD
131 500 ks

VYDAVATEL
České dráhy, a.s.

DATUM A MÍSTO VYDÁNÍ
29. června 2016, Praha

REDAKCE
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

ŠÉFREDAKTOR
Václav Rubeš

REDAKČNÍ RADA
Michal Štěpán (předseda)
Radek Dvořák
Jiří Jeřeta
Václav Rubeš
Františka Vidnerová
Michal Málek
Jitka Eisenhammerová

INZERCE A PŘEDPLATNÉ
info@cdprovas.cz

**GRAFIKA/SAZBA/
ZLOM/PRODUKCE**
SEVENART s.r.o.

TISK
MORAVIAPRESS a.s.

POKYNY PRO AUTORY:
V případě nároku na honorář je nutné, aby autoři redakci uvedli jméno, příjmení, bankovní spojení, rodné číslo a adresu.

V opačném případě nemůže být honorář vyplacen.

INTERRAIL BAVÍ KAŽDÉHO

Procestujte 30 zemí Evropy
s jedinou jízdenkou!

8. 8. letní
Interrail párty
pro zákazníky
v Budapešti!

www.cd.cz/interrail

Lepší cesta každý den

 Interrail

 České dráhy
Národní dopravnice

OBSAH

23

CESTOVÁNÍ PO KRAJÍCH ČR
Praha

49

ŽELEZNICE
Sergeje – Lesk a bída dělníků socialismu

11

RETRO
Vysvědčení

PŘÍŠTÍ ČÍSLO
VYJDE
3. 8.
2016

54

ČD PRŮVODCE
ČD Body

40 CESTOPIS
Blond pařba v Rio

7

ROZHOVOR
Dan Bárta

Železničář

Psali jsme...

Bobinka s Elinkou se vrací na Bechyňku

(č. 11/2016)

Na jihočeskou Bechyňku se vrací dvojice historických hnacích vozidel. ČD tady spolu s Národním technickým muzeem a Jihočeským krajem budou od začátku června do konce letních prázdnin vypravovat vlaky v čele s kapesní Bobinkou a Křížkovou Elinkou.

Vysokorychlostní trať z Drážďan do Prahy: V plánu je rok 2030

(č. 11/2016)

O vysokorychlostním spojení Drážďan a Prahy se už popsaly stohy papírů a otisky stovky článků. Teď ale dostalo po mnoha letech vášnivých diskuzí první konkrétní obrisy. Počítá se například s dlouhým tunelem pod Krušnými horami a obchvatem Polabské nížiny. Přínosů by měla být celá řada, jezdit po této trati se však nezačne dřív než za čtrnáct let.

Vlaky opustí Jesenícko na více než půl roku

(č. 12/2016)

Cestování vlakem na severu Moravy komplikuje jedna z nejmasivnějších výluk. Uzavřen je osmapadesátikilometrový úsek z Bludova do Jeseníku a pravidelné spoje nahradily více než dvě desítky autobusů. Rekonstrukce trati měla původně začít už loni, ale jedna ze stavebních firem, která vyhrála výběrové řízení, práce nezahájila. Modernizace tak musela být odložena až na letošek.

Elegantní Laminátky slaví padesátiny

(č. 12/2016)

Světově uznávaný architekt a designér Otakar Dělík vytvořil řadu neobvyklých a nadčasových užitkových věcí, mezi nimiž mají nezastupitelné místo dopravní prostředky. Z jeho dílny pochází i jedna z nejelegantnějších evropských lokomotiv, jejíž futuristické křivky nakreslil profesor Dělík již začátkem šedesátých let minulého století. Bývalé Československé státní dráhy dostaly první elektrický stroj zvaný Laminátka přesně před 50 lety.

Čtrnáctideník Železničář (stejně jako magazín ČD pro vás) si můžete předplatit na www.cdprovas.cz/predplatne.

e-Shop ČD

Odměna za nákup

Cestujte v červenci s ČD a získáte zdarma audioknihu od Audiotéky. Stačí si od 1. do 31. července 2016 zakoupit jízdenku na e-Shopu ČD.

Cestujete do vedlejšího města, napříč republikou nebo do zahraničí a nevíte, jak se zabavit? Řešení je jednoduché, audioknihy. Stáhněte si bezplatnou mobilní aplikaci Audiotéka (iOS, Android, Windows) a poslouchejte mluvené slovo přímo z telefonu nebo tabletu. Audiotéka nabízí 3 000 titulů všech literárních žánrů. Více na www.audioteka.cz/ceske-drahy.

Vyberte si 1 z 5 TOP titulů:

Analfabetka, která uměla počítat – čte Martin Stránský

Biomanzel – čte Radek Valenta

Forrest Gump – čte Jan Hartl

Malá mořská víla – čte Ladislav Frej

Padrino Krejčíř – Gangster – čte Pavel Rímský

ČVUT

Kurz pro nadšence do železniční dopravy

Pokud rádi jezdíte vlakem, patříte k laickým obdivovatelům železniční dopravy a rádi byste se dozvěděli třeba, proč to na některých tratích drncá, a na jiných nikoli, či chcete ovládnout umění luštění nápisů na železničních vozech, pak právě pro vás je určen kurz Univerzity třetího věku ČVUT. Nese jednoduchý název ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA a bude od října 2016 do poloviny ledna 2017 probíhat na Fakultě dopravní v Praze na Albertově. Za 14 týdnů (pokaždé po 90 minutách) proniknete do historie železniční dopravy, do organizace a plánování železniční dopravy, do konstrukce železničních tratí a do řízení železničního provozu. Přesné místo a čas konání, podrobnosti a přihláška jsou k dispozici na internetových stránkách ČVUT – Univerzita třetího věku.

O₂ Získejte celodenní jízdenku se slevou 50%

Využijte speciální akci, kterou si pro vás připravily České dráhy a společnost O₂. V rámci programu O₂ Extra výhody může každý zákazník O₂ čerpat výhodu v podobě slevy 50% na Celodenní jízdenku (platnou pro celou ČR) pro cestování o víkendových dnech v období od 2. července do 28. srpna 2016. Více informací naleznete na stránkách www.cd.cz/o2, www.o2extravyhody.cz.

Modernizace parku pokračuje

Další vozy mění svou tvář

Postupnou revitalizací procházejí interiéry rychlíkových vozů 1. třídy řady Aee provozované na rychlících Bohumín – Brno a Brno – Havlíčkův Brod – Praha. Hlavní změnou je náhrada sedadel z počátku 90. let pohodlnějšími, která byla používána ve vlacích EuroCity/InterCity a prošla revitalizací. Jsou polohovatelná a ta z nich, která jsou umístěná uprostřed oddílu a na stěně u chodby, jsou navíc nově vybavena malými sklopnými stolkami. Vozy jsou též vybaveny elektrickými zásuvkami pro napájení drobné elektroniky cestujících. Při rekonstrukci interiéru došlo také k rozsáhlejší výměně kanálů rozvodu vzduchotechniky vozu, což přispěje k lepší tepelné pohodě a účinnosti klimatizace v letním i v zimním období. Postupně bude revitalizován interiér a vzduchotechnika u všech 12 vozů této řady.

Soutěž

Vyhrajte vstupenky na daviscupový víkend ČR – Francie

Odpovězte na soutěžní otázku a získáte lístky na čtvrtfinálová utkání českých tenistů s Francií, která se uskuteční od 15. do 17. července. Výhra zahrnuje vstupenky pro dvě osoby na všechny tři hrací dny v Třinci a dopravu vlakem tam i zpět zdarma.

Koho porazili čeští tenisté v prvním kole Davisova poháru v roce 2016?

- a) Španělsko
- b) Německo
- c) Rusko

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 8. července!

Interrail Vzhůru do Budapešti za nevšedními zážitky

Chcete si zatraktivnit svou dovolenou a cestování s jízdenkou Interrail? Vydejte se 8. srpna do Budapešti, kde se v klubu A38 koná party pro cestující s touto mezinárodní jízdenkou. Klub se nachází na lodi kotvící na Dunaji v centru města. Na party si budete moci vychutnat různé hudební žánry uspokojující nároky odlišných cílových skupin. Pokud vlastníte jízdenku Interrail, získáte na party maximálně dvě vstupenky zdarma, a to až do vyčerpání kapacity 1 400 míst. Vstupenku si zajistíte na www.interrailparty.com. Žádosti o vstupenku lze podávat nejdříve od 1. července 2016.

TIP Z POHODLNÉHO OBCHODU NA TRASE

Léto je třeba si pořádně užít a vychutnat. Ať už vlakem vyrazíte kamkoli, tak si cestu můžete zpříjemnit v prodejnách PONT Market, které vám jsou při ruce na většině významných vlakových nádraží po celé České republice. V červenci zde kromě jiného můžete výhodně nakoupit třeba novinky z řady bombónů Mentos. Tentokrát s novými příchutěmi čokolády.

Přejeme vám šťastnou cestu přes Pohodlný Obchod Na Trase.

mentos CHOCO NOVINKA

mentos CHOCO NOVINKA

24% SLEVA

22.00 Kč / ks

Běžná prodejní cena 29 Kč

Mentos Choco nebo Choco White 38 g

Milka platí od 1. do 31. 7. 2016 nebo do vyčerpání zásob. Chokolády jsou pouze hotové.

www.ponty.cz

Červnové soutěže

Soutěžili jste s minulým číslem ČD pro vás? Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o knihu Zabiják Anders a jeho přátelé (a sem tam i nepřítel)

První román spisovatele Jonase Jonassona se jmenuje

C) Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel

Soutěž o knihu Rudý kapitán

Tajenka zní:

Nemám rád diskuze při jídle, protože v nich obvykle vítězí ten, kdo má nejmenší chuť k jídlu.

Soutěž s Elfikem o rodinnou vstupenku do Království železnic

Příjmení významného hudebního skladatele, který prohlásil, že by všechny své symfonie dal za to, kdyby uměl sestavit parní lokomotivu, zní:

Dvořák

Soutěž pro chytré hlavy

1B, 2C, 3B, 4C, 5A

Jména všech výherců najdete již nyní na www.cdprovas.cz.

Výherci vstupenek

Čtenáři květnového vydání magazínu ČD pro vás soutěžili o vstupenky na čisté festivaly. V soutěžní otázce jsme se ptali na název festivalové scény, která se objeví na osmi open-airech, které třídí odpady. Správná odpověď byla samozřejmě b) REC.stage.

A kdo se může radovat z výhry?

1) Dvě celofestivalové vstupenky na Rock for People Hradec Králové 2016 a 1 poukaz na jízdné Českých drah v hodnotě 500 Kč získává:

Radim Lhotecký ze Starého Plzeňce

2) Dvě celofestivalové vstupenky na Colours of Ostrava 2016 a 1 poukaz na jízdné Českých drah v hodnotě 500 korun získává:

Eva Jílková z Vřesiny

3) Dvě celofestivalové vstupenky na Benátskou!2016 v Liberci a 1 poukaz na jízdné Českých drah v hodnotě 500 korun získává:

Gabriela Vinklátová z Prahy

4) Dvě celofestivalové vstupenky na Sáza-va-fest 2016 ve Světlé nad Sázavou a 1 poukaz na jízdné Českých drah v hodnotě 500 korun získává:

Marcela Homolková z Jihlavy

5) Dvě celofestivalové vstupenky na JamRock 2016 v Žamberku a 1 poukaz na jízdné Českých drah v hodnotě 500 korun získává:

Jitka Gajdoštinová z Olomouce

Více na stránkách pořadatele soutěže www.cistyfestival.cz.

anketa

Články, které vás nejvíce zaujaly

Výsledky ankety o nejuspěšnější článek z minulého čísla ČD pro vás:

- 26 % hlasů**
Cestování po krajích ČR – Zlínský
(Tomáš Rezek, Michal Málek)
- 23 % hlasů**
Cestopis – Táhne na Bělehrad
(Pavel Frej)
- 15 % hlasů**
Železnice – 25 let spojů EuroCity
(Petr Šťáhlavský)

DŮM VLÁČKŮ

Fascinující svět modelové železnice nyní nabízí i možnost svěřit se na lokomotivním trenážeru. Přijďte si vyzkoušet práci strojvedoucího.

Více na www.dumvlakcu.cz.

kalendář 2017

FOTOSOUTĚŽ

Pokud rádi fotografujete a máte kladný vztah k železnici, zkuste své dovednosti zhonotit v připravovaném stolním kalendáři Českých drah.

Své snímky zasílejte přes webové stránky <http://kalendar2017.cd.cz>.

Všechny otištěné snímky honorujeme částkou 600 Kč.

Uzávěrka soutěže je 31. 7. 2016.

ROZHOVOR DAN BĀRTA

Text: Jan Kábrt, foto: Coran Tačevski, Jakub Klímo, Profimedia.cz

ZPÍVÁM, abych šetřil čas

Pětadvacet let je jedním z nejméně výraznějších zjevů na domácí hudební scéně a i letos je jeho jméno pozvánkou na řadu letních festivalů. Odstínů jeho života je mnoho a všechny je na několika stranách určitě pojmut nelze. Čas nezbyl na jeho vášeň pro biologii, vážky, které tak rád studuje, fotí a popisuje, nebo na jeho loňskou utajovanou svatbu. Nebývale otevřeně se ale rozhovořil o divokých létech s kapelou J.A.R., o přechodu z obyčejného života do hudebního světa, o tom, co ho baví nebo na co všechno stihne myslet během koncertu.

**První, co jste mi řekl, když jsme se do-
mlouvali na rozhovor, bylo, že jste šíleně
líný. Jenže podle mě jste typický příklad
člověka, který umí máknout. Prostě vám
tu lenost moc nevěřím...**

Dobře, tak jsem pohodlný. Moje výkonnost je ucházející a když mě opravdu baví to, co zrovna dělám, anebo proti nějaké odměně, tak se přepnu do modu superprofesionál. Jinak se do ničeho moc nehrnu. A za práci považuju třeba i čtení, abych se úplně nesesypal z toho, že pořád nemám všechno hotovo.

Co teď aktuálně nestiháte?

Dělám nové písničky s Robertovým Triem (Robert Balzar Trio), píšu nové věci pro Illustratosphere, nějaké jiné písničky se musím učit, zítra mám jednu zkoušku, pozítří druhou, celý víkend hraju a pokaždé s někým jiným, potřebuju posekat trávu a ulomil jsem kolečko u sekačky, dcera klempíruje se zánětem dutin a ještě bych potřeboval dát dohromady prázdninovou výstavu fotek do Klánovic. Takže to tak vypadá, že to trochu tlačím před sebou, navíc venku je pěkně... A to nemluvím o administrativě, která je u všeho nutná.

**Působíte na mě jako klídaš, ale nestresuje
vás to trochu?**

Trochu ano, ale na druhou stranu to už dlouho není jinak, takže mne stresuje i doba, kdy nemám do čeho píchnout. Všechno je to nicméně s jistou nadsázkou, spíš bych se potřeboval trochu líp koncentrovat. Občas propadám dojmu, že jsem zoufale neefektivní. A k tomu škola.

Škola?

Na ostravské univerzitě studuji aplikovanou ekologii. A teď začalo zkouškové období a já se nad skripty a prezentacemi ještě úplně nesklonil, natož abych se nad nimi zasekl. Takže si každý den říkám, že začnu, a každý den najdu něco, co se vyjeví buď jako aktuálnější, nebo nutnější. Anebo se prostě zaseknu u něčeho, do čeho se mi chce poněkud více.

**Ale i přes ten stres si troufnu tvrdit, že bys-
te dnes neměnil za práci rentgenologické-
ho laboranta, na kterého jste vystudoval.
Proč jste studoval zrovna tohle?**

Protože to bylo nejbližze biologii, navíc jeden z mála oborů, na který bylo vypsáno přijímací řízení v polovině srpna, tedy po oznámení

o nepřijetí na vysokou školu, protože jsem zničehonic držel v ruce povolávací rozkaz, se kterým jsem naivně počítal až o půl roku později. Protože Plzeň, kde byl tenhle obor otevřen, byla relativně blízko k domovu, protože to zkrátka bylo to nejlepší a nejrychlejší, co jsem v dané situaci mohl udělat pro to, aby má budoucnost vypadala alespoň přijatelně, když už ne růžově.

**Kdy jste se pak rozhodl, že
budete profesionálně
zpívat?**

Během studia jsem si s tím tak jako koketnul. A pak, asi po roce v nemocnici na pozici vytírače operačních sálů, třídíče zkrvaveného prádla, omývače lamp, práče galoší, zavazovače operačních plášťů, žehliče roušek a čepic a buditelů pacientů po operaci,

jsem si na jednom koncertě vydělal, sice náhodou, ale vydělal, téměř třetinu svého měsíčního platu, takže jsem opět oportunisticky usoudil, že si mohu dovolit lehce zariskovat a zkusit ušetřit trochu drahocenného času.

**Takže motivem byly peníze, a ne holky? To
je pro mě trochu zklamání.**

Ale vůbec ne peníze, čas přece. Motivem bylo primárně mít víc času na čtení, kreslení a snění. Peníze jsou, byly a budou pouze

prostředkem k tomu, aby našinec mohl maximalizovat dobu, kterou věnuje zábavným činnostem, včetně psaní písniček. Holky dobrý, to bezrozporně, být středem pozornosti je bezvadný, to jo, ale ten, kdo leze na pódium hlavně kvůli holkám a penězům, dělá většínou dost vlezlý písničky.

Neměl jste z té existenční nejistoty, kterou s sebou umělecká dráha vždycky jistým způsobem nese, trochu strach?

Jistěže měl, ale to už jsem věřil tomu, že umělec nemá na vybranou. Buď na něj dopadne paprsek milosti, štěstěna se usměje a on se poveze v kočáře, nebo nedopadne a neusměje a bude se cupítat za vozem. Ale popravdě jsem se s Alicí celkem rychle začal živit tak, že jsem za víkendová hraní měl zhruba stejně jako za měsíc práce v nemocnici, takže jsem sice nevydělával více absolutně, ale relativně, neboť za kratší dobu. A ušetřený čas jsem využil k tomu, abych se pustil máminy sukně, tedy abych za dvacku na hodinu pokryl novou izolační vrstvou střechy paneláků na Doubravce, anebo natřel okenní rámy plzeňského hotelu Central. Vždycky, když se tam teď ubytovávám v pětipokojovém apartmá, pohladím ty chladné kovové profily a vzpomínám na chuť pita a cigaret značky Petra. (smích)

Co vám na to zběhnutí k umění řekli doma? Rozmlouvali vám to?

Máma mi nikdy nic nerozmlouvala, má rozum a má mě ráda, což se u ní projevuje tak, že mi prostě věří a drží mi palce. Táta se mi spíš poškleboval, ale skrze vlastní pevný muzikantský střevo jen tak jako zkontroloval, jestli to má cenu. Když nahlédl, že mám základní rytmus a intonuju, což koneckonců věděl, protože po mně vždycky chtěl, abych šel do lidušky, tak to tak jako se mnou občas šel. I z toho důvodu, že se naši rozvedli, když jsem byl třináctka, a tohle byla

Dan Bárta (46)

Upozornil na sebe jak v legendární inscenaci muzikálu z devadesátých let minulého století *Jesus Christ Superstar*, tak jako člen kapel Alice, Die el. Eleffant!?, *Sexy Dancers* nebo J.A.R. S poslední zmíněnou funky úderkou, se skupinou *Illustratosphere* a s jazzovým *Robert Balzar Trio* zpívá dodnes. Opakovaně získal ocenění pro zpěváka roku od Akademie populární hudby, naposledy se na *Cenách Anděl* stal i Zpěvákem uplynulého čtvrtstoletí. Zahrál si také v několika filmech, nejvýraznějším byla role Vodníka ve filmu *F. A. Brabce Kytice*. Jeho velkým koníčkem je biologie, je dokonce spoluautorem odborné monografie o včáčkách. Ze vztahu se spisovatelkou Kateřinou Procházkovou má desetiletou dceru Elišku. Loni v květnu si vzal po více než pětiletém vztahu za manželku Alžbětu Plívovou, v současnosti mluvčí České televize.

KDYŽ NEMÁTE ŽENU A DĚTI, KTERÝM BYSTE KAZIL ŽIVOT, MŮŽETE SI TROCHU TOHO INSPIRATIVNÍHO SEBEZNIČUJÍCÍHO STRÁDÁNÍ DOVOLIT.

pak taková dobrá a nenásilná propojka. Kytáru mi sice doma nikdo nekoupil, ale taky mě neotravovali pitominama, že je to k neužití, že bejt komediant je trapný a tak dále.

Zažil jste někdy období, kdy nebylo na nájem, cigára, chleba a tak podobně?

Zažil, i když dlouho netrvalo. Ale já jsem zvyklý vyjít s málem, vážně. Baštil jsem chleba s masoxem a moučkovéj cukr k tomu, užil si hypovitaminózu B z ne úplně bohaté stravy, bydlel jsem po kamarádech a holkách, dlužil jsem peníze našemu osvětlovači, produkci *Jesus Christ Superstar* taky, zpíval jsem částečně na splátky, ale nikdy to netrvalo moc dlouho a ani jsem se tím nijak zvlášť netrápil. Mně byly některé věci dost jedno. Když máte domov s mámou a ségrama sto padesát kiláků daleko, když nemáte ženu a děti, kterým byste kazil život, můžete si trochu toho inspirativního sebezničujícího strádání dovolit, pokud to ve vás nezastydne a nezhojkuje v nějakou antisystémovou levičárnu.

A dneska? Pořád vám stačí málo? Neutrácíte zbytečně?

Asi takhle: Parkoval jsem především a včera pod velkým akátem, na kterém hnízdí hrivnáči. Mé šestnáct let staré BMW je podělané od blatníků po šíbr, a to dost. Mě to rozesmívá. Když s tímhle superozdobeným bourákem projíždím Prahou, nevykolejuje mě to. Víím, že jsem neměl čas to umejt, že jsem blb, protože víím, že tam ti hrivnáči hnízdí, že to ani nemám pos... okázale, abych něco demonstroval, že to prostě umeju, až budu mít čas. Možná zejtra, jestli se mi nebude spíš chtít zůstat doma a zabíjet se zajímavějšíma věcmá. To, že nemusím koukat na korunu, stačí. Nechci se rouhat, fakt, ani

machrovat, ani mudrovat. Moje práce mne jaksi vyvazuje z výstavek pozičního zboží, nemusím patřit k žádné společenské vrstvě s k tomu nutnými odznaky v tom smyslu, že jako nemusím blbnout s hodinkama a hadrama, nebo se právě vrátit z Malediv, abych se společensky upevnil. Myslím to nejpokorněji, jak dokážu, v tom smyslu, že víím, že „se mi to kecá“, ale taky víím, co to stálo a jak to přišlo. Takže jo, utrácím často zbytečně, protože jsem líný.

Na co určitě nejste líný, to je to vaše muzicírování. Působíte v řadě kapel, jednou z nich je J.A.R. Kromě toho, že hrajete rytmicky uhrančivou muziku, pokaždé na mě působíte jako parta největších kámošů. Je tohle podmínka, aby kapela vydržela přes pětadvacet let?

Buď to musí strašně dobře hrát, to znamená bavit, anebo jste kámoši, a to taky znamená bavit. Anebo to musí strašně dobře vydělávat, takže se dobře pobavíte později. Není jiných cest. Je to trochu zavádějící příklad, ale já před lety ucítil jistou paralelu, když jsem viděl film *Nejistá sezóna* o divadle Járy Cimrmana. Že je to podobně osudové, podobně přesahující, že společný a podobný smysl pro humor je jedno z velmi pevných pout, že drzost a svobodomyšlnost, nebo alespoň jejich rezidua, se mají kde vymanifestovat. Že kravit a sprostačit v tomhle rámci prostě uvolňuje a osvobozuje. Máme toho spolu dost odžito, takže to osudové je, dobře to hraje a jsme kamarádi, což jsou dva body ze tří. Kdo to dneska má?

Jak to dnes vypadá, když chcete vydat desku, připravit nové písně? Někam odjedete a tam se zavřete do doby, než to máte hotové?

Scházíme se postupně. Už se to nedá stihnout, domluvit termín je těžký. Romek s Klempou většinou rozdělají nějaký prazáklad, pak se přidáme Majkl Ví a já, sem tam, jednou dvakrát se sejdeme na jeden den a dopilováváme texty a domejšlíme kravinu.

KDO LEZE NA PÓDIUM HLAVNĚ KVŮLI HOLKÁM A PENĚŽŮM, DĚLÁ VĚTŠINOU DOST VLEZLÝ PÍSNIČKY.

Takže ty tam jsou společné večírky a kalby?

V nenávratnu. Jeden dva ročně, po koncertech v pražské Lucerně, malé či velké, se odehrává takový stín předchozího bujaření. J.A.R., co se intoxikací všeho druhu týká, žijí už jen z obrovského náskoku, který si vytvořili v první dekádě své existence.

Jak divoké to kdysi bylo?

Ehm, hodně.

A konkrétně?

Pokud si nějaký nezbeda představuje nahé budoucí modelky na kapotách rudých sportovních vozů ve třetím patře proskleného hotelu s výhledem na všechny pražské kulturně významné výškové budovy, tak takové ne, to moc kouká na filmy, kde je všechno takové, jaké to lidé chtějí mít, aby se to lépe líbilo. Zřídili jsme se vším, co bylo po ruce, chvíli jsme halucinovali a mleli páte přes deváté, obdivovali vesmír a hudbu, anebo se navzájem podezřívali z ne úplně čistých úmyslů a pak každý zalezl do svého pokoje bojovat se svými vlastními démony, kterých se slétalo až běda. Těch pár opravdu rozjetých dýchánek bylo jistě dost, ale ne tolik, aby měl čtenář pocit, že o něco přišel. Tedy skoro... (smích)

Vy jste několikrát celkem otevřeně mluvil o své závislosti na drogách. Když se za těmi divokými léty ohlédnete – šlo se tomu vůbec vyhnout?

Jistě šlo, ale takhle se nedá uvažovat. Žádný osud nebo tak něco, ale vůle a možnost, naprali jsme se dobrovolně, ze zvědavosti, z rozjívěnosti, možná z povahy. Anebo ještě jinak: My ta divoká léta tvořili, my jsme byli

jimi, takže o nějaké vyhýbání vůbec nešlo. Šlo o to, kolik toho mládí najednou smělo, čím vším si mohlo zkoušet vydělávat na živobytí, kolik toho mohlo veřejně říci a jak u toho mohlo vypadat, navíc v Praze, po všech těch dusivých letech s předepsaným sestřihem, se zákazem anglických nápisů na triku, přičemž ruské byly vnímány jako provokace, s povinnou vojnou, se všema těma nesnesitelnýma, lživýma, manipulativníma a nehumornýma kecama v novinách, televizi, rádiu, ve škole, na schůzích, na brigádě a tak dále.

Chcete říct, že jste jistým způsobem podlehl přemíře náhlé svobody?

Možná. Ta změna systému vyvolala u některých velkorysejších a svobodomyšlnějších povah efekt Papinova hrnce. Pára byla pod poklící tak dlouho, že když to prdlo, obsah se vyvalil velmi prudce do všech stran a víko se zatím našťestí nenašlo... Čímž nechci tvrdit, že jsem byl jako smažka obětí systému, nejsem idiot. Jen vyprávím, jaké to má nebezpečné důsledky, když se něco uvolní příliš. A dost už o tom. Je to laciná, neaktuální, stará věc.

Vraťme se tedy k hraní, zvlášť když se naplno rozběhla sezona letních festivalů. Víte, co mě na nich často napadá, když se na vás dívám pod pódiem? Přemýšlím o tom, co všechno kromě hraní stihnete. Koukáte třeba po holkách? Sledujete, jakou mají lidi náladu? Máte třeba chuť mezi ně v euforii skočit? Nebo se naopak jen soustředíte?

Soustředím se, jasná věc, někdy tak, že se přistihnu, že jenom zpívám a hraju, jako kdybych neměl těleso, nevím, kde jsem, respektive, je to úplně jedno, dokonce je jedno i to, že jsem, sebe si neuvědomuju, jenom ty

noty a tóny, vůbec nic neprožívám, nemám jako čím. To je krása, mám to rád. Vždycky je mi trochu líto, když se při tom přistihnu, protože vím, že tím, že se přistihnu, to končí. Ideálem je odehrát v této blaženosti celý koncert v tahu. A pak se dohraje kus, otevřu své potem zbrocené oko, náhlednu do lidí, vidím les rukou nasvícený, co já vím, fialovým světlem, rychle si uvědomím, že jsme lidi zase protentokrát vzali hezky pěkně s sebou na výlet do prostoru sestaveného ze slyšitelné pravidelnosti. A ještě v dojezdu radostně zařvu něco, co mě v tu chvíli napadne, třeba: Tak to má být anebo ať si to někdo zkusí.

Přesto jsou jistě dobré, povedené koncerty, a ty špatné. Čím je to definované?

Jenom tím, jestli jsem si zahrál nebo neza hrál. Jak říká Filip: Dneska jsem byl v rytmu, ladil jsem a páliło mi to... To je celý. V tomhle nastavení, když člověk komunikuje s lidma, nemůže se to nepřenést, to by lidi museli být úplně z jiné planety. Sdílená radost a neagresivní sebevědomí jsou základně srozumitelné, jsou jedním z tmelů společnosti. Někdy to celý zmrtní zvuk, to se našinec nadře, umět odfiltrovat diskomfort z blběho zvuku, to je velký úkol pro každého hráče všech stylů a epoch, umět se tím nenechat otrávit, to už vyžaduje jistou odosobněnost a velkorysost. Někdy paradoxně lidi ocení i to, že vidí, že s tím našinec bojuje, že se snaží, že jde do draka hlava nehlava. Poctivý úsilí se taky počítá. Občas se to nespojí – našinec musí předstírat přes míru a lidi zrovna nemají náladu mu pomáhat se přes to přenést. Když se k tomu přidá únava a třeba nějaká indispozice, že to rupe v krku, a kapela navíc nemá dobrou den, že netáhnou muzikanti za jeden provaz, vleče se takovej koncert celý roky. Našťestí takhle blběch koncertů není mnoho. Ale jsou.

Ať končíme trochu pozitivně – co ty dobré koncerty?

A ty dobré koncerty jsou prostě, když to hraje, zvuk je dobrý, lidi se bavějí a našinec si připadá zkrátka jenom tak, že je na správném místě. Naparovat se na pódiu a bejt na sebe trochu hrdej, trochu mít z toho všeho i ze sebe jundu, trochu bejt všemu a všem vděčněj, dostat dobrou okamžitou nápad během improvizace nebo opravdu dobře trefit pár předepsaných not, dobře se spojit s kapelou, mít tak jako ve své moci prostor a čas užít si poslední potlesk... To je pak prostě slast! ■

Při koncertě J.A.R.

RETRO

Z vašich příspěvků

VYSVĚDČENÍ

Nejen na základní škole se dává vysvědčení, ale v roce 1977 jsme dostávali vysvědčení už ve školce, asi jen s obrázkem a pravděpodobně s textem „nežlobil“.

Martin Těhel

Z doby, kdy se ještě povinně maturovalo (naposled) i z ruštiny. Nástavbové studium při zaměstnání
Hradec Králové 1989–91.

Petr Polák

Lančmítový donátor

Bonboniéra, karafiát. Čokoláda, karafiát. Hmm, orchidej v krabičce! Ale už bez sladkostí. A zase – bonboniéra, karafiát... V poslední den školního roku jsem si každoročně při odchodu ze třídy připadala více jako květinářka a cukrářka v jedné osobě než jako kantorka. A co potom ve sborovně! Leckterá smuteční síň nebo expediční prostory čokoládovny by mohly závidět. Někdy jsem se cítila trapně, protože dítě „prolezlo jen tak tak“ a za vysvědčení s několika „židlemi“ jsem ještě byla obdarována. Ale pak jsem si řekla, že prostě dělám, co můžu a z každého dítěte jaderného fyzika prostě nevychováám. Ale to není pointou příběhu, který se odehrál někdy v polovině osmdesátých let. Tehdy jsem jakožto mladá hned následující den po vysvědčení pravidelně vyrážela s partou podobně „postižených“ jedinců na čundr. A tak bych víc než kartony květin a kila čokolády ocenila stravu v konzervách, třeba lančmít, který tenkrát z pultů samoobsluh mizel rychleji než vodka na MDŽ. Zbavit se kytek nebylo složité vůbec. Po vzoru svých kolegů a kolegyň jsem je takřka obřadně položila k soše neznámého sovětského vojína, který na piedestalu „zdobil“ nádvoří naší školy. Vtipné bylo, že zatímco v den výročí osvobození k jeho nohám položilo květiny jen pár kovaných soudruhů, posledního června vypadala jeho skulptura spíše jako květinová homole, z níž vykukovala jen hlaveň samopalů, kterým neohroženě mával nad hlavou při útočné vřavě. Jenže co s čokoládami a bonboniériami? Tenkrát bylo sice všechno jinak, ale kalorie útočily před třiceti lety stejně jako dnes.

Napadlo mě ale zkusit štěstí v disciplíně, která tenkrát kvetla, ve výměnném obchodě. Pár dní před posledním dnem školního roku jsem oslovila vedoucího samoobsluhy nedaleko školy, zda by neměl zájem směnít čokoládu za konzervy, samozřejmě v takovém poměru, aby to pro něj bylo výhodné. Po chvíli zatvrzelého odmítání, že „to přece nejde“, kdy spíše dumal, z jakého úřadu státní kontroly může tahle agentka-provokatérka být, svolil. Klaplo to dokonale, na čundr jsem odjela s krosnou plnou konzerv od pana vedoucího. Bylo jich dokonce tolik, že jsem se podělila i se souputníky.

Když se rok sešel s rokem, měla jsem v úmyslu plán opakovat. Pan vedoucí byl stále ve stejném působišti a když jsem za ním šla pár dní před vysvědčením domlouvat další kšeft, souhlasil a spikle-necky na mě mrkl. Věděl proč. Když totiž přišel den D, hodina H, téměř všechna dítká třímala ve svých ručkách místo cukrovinek konzervy s nedostatkovým lančmítem. Sice jsem před kolegy vypadala jako exot, ale měla jsem opravdovou radost. Sama sobě jsem samozřejmě pokládala logickou otázkou: Jak to dokázal? Při konfrontaci tváří v tvář vyšla pravda najevo. Učila jsem syna pana vedoucího a neznali jsme se jen proto, že na třídní schůzky chodila jeho paní. A protože se z něj vyklubal fajn chlap, dohodli se s ostatními rodiči, že se za mou desetiměsíční trpělivost s jejich ratolestmi odvděčí něčím, co bude mít smysl. Lančmítové donátorství fungovalo ještě další dva roky a já jsem díky němu pochopila, že vztah pedagog – rodič může fungovat i na velmi neortodoxních principech. ■

JITKA JANOUŠKOVÁ

Vysvědčení způsobilosti
vydávaní
na školách obecných.

Harla Šyrová
učitelka
na školách obecných

1949

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA
Jednotlivci střední škola v Běnošově nad L.

Trída 1.
Postupný ročník 1.

Školní rok 19 20/50
Číslo v školním výkazu 30.

VYSVĚDČENÍ

Jméno a příjmení: *Alena Topinková*
Data narození: den 21. měsíc leden rok 19 53.
místo Praha, okres Praha
Národnost: česká, Sčmsí příslušnost: čsl.

Člověk	Přspěch v učebních předmětech	
	I. pololetí	II. pololetí
Český jazyk		
Ruční jazyk		
Dějepis		
Zeměpis		
Matematika		
Přirodověda		
Výšňná výchova		
Kreslení		
Hudební výchova		
Ruční práce		

Listo vjueňi
Škola Husova

Škola Husova

Archiv Aleny Šedové, Miloslavy Toušové, Helgy Bílíkové, Gabriely Schejbalové

REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ

ŠKOLNÍ ZPRÁVA.

Školní zpráva

Ve školství	Prspěch			
	I	II	III	IV
v náležitosti				
v odborné mluvě a výchově				
v pracovně				
ve školní				
v odborné a v pracovní				
ve škole				
v učebním a domácí				
v známce				
v díjepisu				
v přirodovědi				
v přírodopisu				
v učebních a odborných				
v kreslení				
v práci				
ve spise				
v učebních pracích výchovných				
v učebních pracích českých a mateřské a dom. hosp.				
v učebních pracích				
v předčítání				
v předčítání				

Vysvědčení dospělosti
obchodní akademie v Chrudimí.

Helga Bílíková

Hauptschule für Mädchen... in Grulich.

Zeugnis über das 1. Halbjahr 1944 - 45

Für ... *Alena Šedová* ...

Schüler AA der ... *Alena Šedová* ...

Führung und Haltung: ... *sehr gut* ...

Leistungen: *Leibbessache* ... *sehr gut* ...

Deutsch: *befriedigend* ... *sehr gut* ...

Geschichte: *ausreichend* ... *sehr gut* ...

Erkundung: *gut* ... *sehr gut* ...

Lehrkunde: *befriedigend* ... *sehr gut* ...

Fachlehre: *befriedigend* ... *sehr gut* ...

Rechnen u. Mämal: *gut* ...

Bemerkungen: ... *sehr* ...

Schulbesuch: *entschieden* ... *nicht entsch.* ...

Grulich, den ... Januar 1945

Klassenlehrer ...

Dor. Direktor: *Wannoway*

Unterschrift des Vaters od. r. seines Stellvertreters:
Rosa Heutschel

Tenkrát poprvé

Naše dcerka Simonka po absolvování první třídy v roce 1979.
Pavel Kučera

Vstup do dospělosti

Na snímku ze začátku června roku 1982 jsem já při slavnostním přebírání maturitního vysvědčení na Městském národním výboře v České Třebové. Vlevo je naše třídní profesorka paní inženýrka Helenka Bartáková a vysvědčení mi předává pan Tichý, ředitel oboru Doprava a přeprava na Střední průmyslové škole železniční.

Martin Kosek

Angličtinář měsíce

Když chodil syn do MŠ Libušina v Doksech, začala tam docházet sympatická dívka, že bude děti doučovat anglický jazyk. Mně se angličtina vždy líbila, jenže tenkrát jsme se učili ruštinu. Tak jsem neváhala a Míšu přihlásila. A tím, že jsem ho zkoušela ze slovíček, jsem se vlastně učila s ním. Šlo mu to dobře (později i na SOU) a několikrát přinesl svá první vysvědčení: Angličtinář měsíce a z každé hodiny v sešítku malé samolepky či tiskátka a další nová slovíčka. Foto je z prosince roku 1998 a Míchal s čokoládovou medailí a dvěma takovými výzy už ze školky!

Hana Poliaková

Cerhenice, socialistická vesnice

Na nástěnce Vítězný únor, bez něhož by nebyla socialistická vesnice, ale ve třídě poslední den školního roku 1977/78. Vesnice Cerhenice čekala jen na nás, aby nám nabídla dva měsíce koupání, sportování, prostě volna, kdy nás povinnostmi nespojuje zvonění školního zvonku. Teď ještě pár chvil vydržet, dát paní učitelce bonboniéru, vysvědčení uložit do desek a pak – kdo bude rychlejší, aby měl školu za zády?

Vlasta Herešlová

Budou jedničky, nebo ne?

Byly to chvíle napětí, co se na vysvědčení objeví, a tak jsme vůbec nedokázali udržet pozornost a poslouchat pana učitele, co nám klade před prázdninami na srdce. Jen ty jeho desky na stole, které přinesl, byly pro nás důležité. Spítali jsme si a pak pan učitel konečně řekl, že nám přeje hezké prázdniny, sáhl do desek a za chvíli už jsme vyletěli ze školy vstříc krásnému a bezstarostnému létu roku 1976.

Diana Králová

Staňte se spoluvůrci našeho časopisu!

Na této dvoustraně najdete i v následujících číslech vždy několik retro fotografií „s příběhem“ (a datem vzniku před rokem 2000) vztahujících se k uveřejněnému tématu a vybraných z vámi zaslaných příspěvků. Fotografie, doplněné několikařádkovým popisem (datum a okolnosti pořízení – zejména místo, zobrazení aktéři atd.), můžete **nově** zasílat elektronicky (naskenované) **přes webové rozhraní www.cdprovas.cz** (záložka soutěže/retro), případně poštou na adresu redakce (viz str. 64). V případě zaslání poštou uveďte na obálku heslo RETRO. Fotografie vám budou vráceny pouze na vyžádání! Každý námi vybraný snímek bude honorován částkou **600 Kč**.

Pro nejbližší čísla magazínu vyhledáváme následující témata:

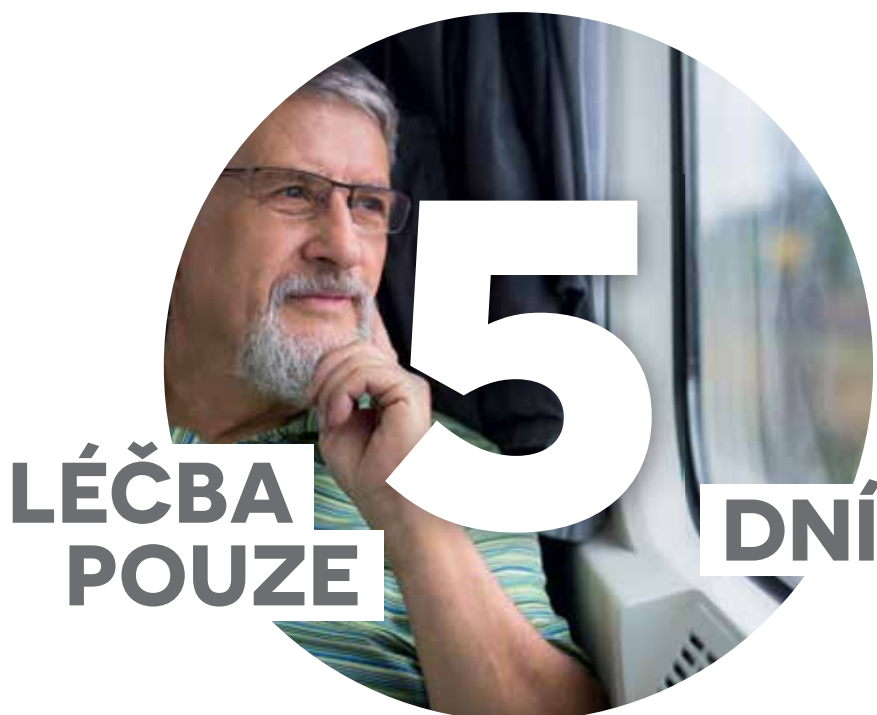
č. 8/2016: KONCERTY A FESTIVALY
uzávěrka zaslání 13. července

č. 9/2016: TŘÍDNÍ SRAZY
uzávěrka zaslání 10. srpna

~~RAKOVINA~~ PROSTATY

PROTONOVÁ LÉČBA

ABY VÁM NEUJEL VLAK

VÝHODY PROTONOVÉ TERAPIE 97% ÚSPĚŠNOST

- Léčba v 5 dnech
- Ambulantně
- Bezbolestně
- Se zachováním potence
- Žádné pleny

RIZIKA BĚŽNÉ LÉČBY NÁVRAT RAKOVINY 30 % OPEROVANÝCH

- Doba léčby 40 dní
- Pobyť v nemocnici
- Bolesti a nevolnost
- Impotence – 50 % operovaných
- Inkontinence – 30 % operovaných

Tipy a recenze připravuje **JAN KÁBRŤ**, novinář a publicista.

KULTURA

KINO • FILMY NA DOMA • DIVADLO
VÝSTAVY • KONCERTY • KNIHY • CD

KULTURNÍ TIPY A RECENZE

DOBA LEDOVÁ: MAMUTÍ DRCNUTÍ

Pokud budete chtít vzít děti do kina za dobré vysvědčení, vyplatí se počkat na půlku července, kdy se do nich vrátí nadmíru oblíbená animovaná partička, tedy mamuti Manny, Ellie a Broskvička, lenochod Sid, tygr Diego a vačičáci Crash a Eddie. A samozřejmě veveřák Scrat, jež často určuje tok dějin, což je i případ nového, už pátého dobrodružství. Jeho vytrvalý hon za žaludem ho katapultuje do vesmíru, kde kvůli své nešikovnosti a nekončící směle spustí sérii kosmických katastrof. Ty ale mají bohužel i fatální vliv na Zemi, kde začnou nebezpečně ohrožovat ledový svět a jeho obyvatele. Jenže tady nikdo na své vyhubení jen tak se založenýma rukama čekat nebude...

USA, 91 MIN. / REŽIE – MICHAEL THURMEIER, GALEN TAN CHU, V ČESKÉM ZNĚNÍ
V KINECH OD 14. ČERVENCE

ČD
TIP

KINO

TOHLE JE NÁŠ SVĚT

Film, který okouznil festival v Sundance a jehož režisér Matt Ross si odvezl cenu z Cannes, se točí kolem charismatického, leč svérázného Bena a jeho šesti dětí. Vychovává je hluboko v lesích mimo civilizaci a jejich život připomíná letní tábor v ráji. Jednoho dne však musí svůj domov na čas opustit a setkat se s okolním světem – a ten jim připraví nejedno zábavné překvapení.

USA, 120 MIN. / REŽIE – MATT ROSS / HRAJÍ – VIGGO MORTENSEN, GEORGE MACKAY, SAMANTHA ISLER, NICHOLAS HAMILTON, FRANK LANGELLA, MISSI PYLE **V KINECH OD 14. ČERVENCE**

JASON BOURNE

Fanoušci akce, špionáže a tajemství mohou slavit malé vítězství. Do role agenta Bournea, který po ztrátě paměti lepí střípky své minulosti, aby zjistil, kým vlatně je, se v jeho pátém příběhu vrací Matt Damon. Ačkoli už zjistil téměř vše a chtěl by žít celkem normální život, opět se musí postavit Agentuře, která se ani po letech nevzdává v úsilí o jeho život.

USA, 117 MIN. / REŽIE – PAUL GREENGRASS
HRAJÍ – MATT DAMON, ALICIA VIKANDER, JULIA STILES, TOMMY LEE JONES, VINCENT CASSELL
V KINECH OD 28. ČERVENCE

FILMY NA DOMA

SÍLA ŽIVOTA

Herec Tommy Lee Jones natočil western, který se více než okázalým akčním bojůvkám věnuje jeho postavám. A to Mary Bee Cuddy, schopné ženské, která se vydává na náročnou cestu se zamřížovaným vozem, v němž sedí tři ženy – stihly je těžké rány osudu a zešlély. Naštěstí

jí náhoda přivede do cesty pomocníka – stárnoucího a svérázného chlapíka jménem Briggs.

USA, FRANCIE, 122 MIN. / REŽIE – TOMMY LEE JONES / HRAJÍ – TOMMY LEE JONES, HILARY SWANK, GRACE GUMMER, MIRANDA OTTO, SONJA RICHTER, JOHN LITHGOW

SUBURRA

Sedm dní s italským podsvětím, mafií, korupcí a nejtěžším zločinem dá vzpomenout na legendární Chobotníci s Corradem Cattanim. Za vším stojí velké

peníze roztočené kolem plánované výstavby na pobřeží Ostie, které se má proměnit v italské Las Vegas. Politici a mafie mají připravený dokonalý plán, jak projekt prosadit, a nepřipouští jinou variantu.

ITÁLIE, FRANCIE, 134 MIN. / REŽIE – STEFANO SOLLIMA / HRAJÍ – PIERFRANCESCO FAVINO, ELIO GERMANO, CLAUDIO AMENDOLA, GRETA SCARANO, ANTONELLO FASSARI, JEAN-HUGUES ANGLADE

DIVADLO

BARON PRÁŠIL

Loni na otáčivém jevišti v zahradě zámku v Českém Krumlově nová a zároveň divácky velmi úspěšná hra Baron Prášil na programu scény pod širým nebem nechybí ani letos. Hvězdou kostýmově výpravného příběhu o nejslavnějším lháři všech dob a jeho zázračných a neslychaných historkách je Roman Nevěčný, jinak člen činohry brněnského Národního divadla.

OTÁČIVÉ HLEDIŠTĚ, ČESKÝ KRUMLOV / REŽIE – ZDENĚK JECELÍN / HRAJÍ – ROMAN NEVĚČNÝ, DANA CHROUSTOVÁ, PETR ŠMÍD, JAN VEJRAŽKA, PETR HUBÍK A DALŠÍ **TERMÍNY NA WWW.OTACIVEHLEDISTE.CZ**

4 SESTRY

Program Letní scény na pražském Vyšehradě v červenci rozšíří premiéra letní komedie Patrika Hartla, která kromě výrazného dámského obsazení zve na na spoustu crazy zábavy, jež poukáže na to, že i když si často pořádně lezete na nervy, je zábavnější prožít život s rodinou než bez ní. I když rozdílné povahy, rozmary, potíže a touhy čtyř různých sester často naznačují opak.

LETNÍ SCÉNA VYŠEHRAD, PRAHA / REŽIE – PATRIK HARTL / HRAJÍ – IVANA CHÝLKOVÁ, ANNA ŠIŠKOVÁ, JANA STRYKOVÁ, BERENIKA KOHOUTOVÁ, ROMAN ŠTABRNÁK **TERMÍNY NA WWW.STUDIODVA.CZ**

FESTIVALY

ČESKÉ HRADY.CZ

V polovině července ožije tradiční festivalová přehlídka, jejíž pódia rostou v blízkosti českých i moravských hradů. Začíná se na Točnicku a přes Kunětickou horu, Švihov, Rožmberk nad Vltavou, Veveří, Hradec nad Moravicí a Bouzov se začátkem září skončí na Bezdězu. K tahákům dvou-denního programu patří Monkey Business, Rytmus, Pražský výběr, No Name nebo Kabát.

RŮZNÁ MÍSTA

15. ČERVENCE – 3. ZÁŘÍ

INFO NA WWW.CESKEHRADY.CZ

COLOURS OF OSTRAVA

Během let se z ostravského festivalu stala jedna z nejzajímavějších akcí svého druhu v Evropě. Letos hostí přes sedmdesát zahraničních a padesát domácích kapel. Mezi ty hlavní patří legendy taneční hudby Underworld, austrálští rockoví psychedeleci Tame Impala, islandští Of Monsters and Men nebo britský písničkář s nezaměnitelným hlasem Passenger.

AREÁL DOLNÍ VÍTKOVICE,
OSTRAVA

14.–17. ČERVENCE

KNIHY

HAUSFRAU

JILL ALEXANDER ESSBAUM

Světová literární senzace loňského roku, skvěle napsaný a šířavým napětím vystupňovaný debutový román americké básničky Jill Alexander Essbaum, o jehož vydání jen v Anglii usilovano devatenáct nakladatelství. Jeho hrdinkou je Američanka Anna, která žije s rodinou ve Švýcarsku navenek spokojeným životem, ve skutečnosti v prázdnotě a nešťastném osamění.

IKAR, 299 Kč

ULICE ZÁHADNÝCH TAJEMSTVÍ

JOHN IRVING

Novinka od autora legendárního Světa podle Garpa nebo Pravidel moštárny vypráví příběh Juana Diega, který jako dítě vyrůstal na skládce odpadů v Mexiku společně se sestrou se schopnostmi číst lidem myšlenky a vidět vlastní i bratrovu budoucnost. Když mnohem později cestuje Diego na Filipíny, nečekaně se jeho minulost propojí s budoucností.

ODEON 399 Kč

VÝSTAVY

JIŘÍ BIELECKI VZNÁŠENÍ

Konečně výstava, která připomíná jednu z mimořádných person výtvarné scény, malíře, grafika a autora prostorových objektů Jiřího Bieleckího (1929–2000). Od počátku šedesátých let minulého století pracoval na barvitém znázornění plochy a prostoru, které reprezentují především jeho fascinující objekty prořezávané z barevných fólií a následně zavěšené v prostoru. Říká se jim gravitabily a patří i k hlavním magnetům pražské výstavy, jež mapuje Bieleckího tvorbu od šedesátých do devadesátých let.

Objekty v některých případech dosahují obřích rozměrů a jejich umělecký účinek se odráží nejen v jejich provedení, ale též ve způsobu instalace, který pracuje s vlivy okolí – průvanem, záblesky světla, gravitací. I proto je každá Bieleckího výstava tak unikátní, včetně té na pražské Kampě.

MUSEUM KAMPA, PRAHA

OTEVŘENO DO 26. ZÁŘÍ

DANIEL BALABÁN

NEJASNÁ POSELSTVÍ

V Ostravě představují další ze zajímavých postav domácí výtvarné scény, která mimo jiné už třiaadvacet let působí na Ostravské univerzitě jako vedoucí ateliéru malby.

Výstava představuje jeho tvorbu v celé šíři, pro niž jsou mimo rodné Ostravy typické zašifrované hříčky, mezilidské vztahy a téma ženy v jejich proměnách, ať již jde o mateřství nebo sexualitu.

GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ, OSTRAVA

OTEVŘENO DO 4. ZÁŘÍ

Nova si Sousedy měla schovat na léto

Archiv, archiv a archiv – to je zaklínadlo prázdninového vysílání všech tuzemských stanic. Vycházejí tím divákům vstříc, nebo jen podtrhují svoji bezzubost?

Palivem televize je sledovanost, a ta se během léta, už jen kvůli prázdninám a dovoleným, předpokládá nižší. A právě proto se hlavně reprizuje a v zákulisí zbrojí na silnější podzimní sezonu. Pro pravidelné diváky seriálu to může být dokonce výhodné – bez možnosti dosledovat pár dílů Ordinace v růžové zahradě zpětně na internetu by se dovolená mohla stát lehkým traumatem...

Na druhou stranu se televize příliš rychle vzdávají možnosti letní trh ovládnout. Jak by třeba o prázdninových sobotách fungovala pěvecká soutěž celebrit Tvoje tvář má známý hlas, která v minulých týdnech bořila rekordy sledovanosti? Pravděpodobně by k žádnému výraznému poklesu nedošlo. A ruku na srdce – že by během celého léta te-

levize hodily výsledky sledovanosti za hlavu? Ani náhodou!

Jako lepší hospodář na letním televizním trhu se ukazuje Prima, která přeci jen nechce svůj osud nechat zcela v rukou archivu. A tak divákům nabídne nejen nové díly seriálu Všechny moje lásky s Veronikou Žilkovou, ale i nové, speciální díly amatérské kuchařské show Prostřeno!

Na Nově si mezitím mohou vyčítat, že v naprosto předimenzované seriálové nabídce vypustila v březnu na obrazovku seriál Drazí sousedé. Bez ohledu na jeho nepříliš vysokou úroveň, v které ale zdaleka nebyl napříč tuzemskými stanicemi osamocen, se mohl stát letním trumfem Novy. Namísto toho v dubnu po měsíci z vysílání zmizel a neštekne po něm pes. ■

TV KUPÉ

■ PRIMA TOČÍ MIKROKOMEDIE

Humoristický cyklus, jehož předností má být nadřazenost, dostal název Jetelín, odehrávat se bude v obci kousek za Prahou a jeho hrdiny budou čtyři kamarádi, kteří vyrůstali v sousedních domcích a ani dnes to k sobě nemají daleko. Zahrají si je Jitka Ježková, Richard Genzer, Jiří Hána a Jan Šťastný.

■ NOVA CHYSTÁ NEJVĚTŠÍ REALITY SHOW

Jedním z trumfů podzimního programu Novy má být reality show Robinsonův ostrov, ve světě známé jako Survivor. Účastníci, kteří byli vybráni ze čtyř tisíc přihlášených, budou vysazeni na opuštěném Filipínském ostrově, kde je čeká boj o přežití i soutěžní úkoly. Vítěz získá 2,5 milionu korun.

ČERVENCOVÉ MENU

NÁHRADNÍCI

V daleké budoucnosti lidé žijí své životy v pohodlí domovů a do světa vysílají jen robotické náhradníky, díky tomu zcela vymizel zločin. Když se však po letech objeví první vražda, agent FBI Greer (Bruce Willis) narazí na spiknutí, které má za cíl změnit svět.

NOVA • 9. ČERVENCE / 22:55

JEDNA NOC

Nový seriál z dílny HBO zkoumá složité okolnosti případu jedné newyorské vraždy. Děj se točí kolem studenta pákistánské-původu Naze Khana, který si půjčí tátu taxík a vyrazí na večírek. Cestou se rozjíždí osudová noc, po níž je Naz obviněn z vraždy, kterou prý nespáchal.

HBO • PONDĚLKY OD 11. ČERVENCE / 20:00

ODKRYVÁNÍ TITANIKU

Dokument odhaluje nejslavnější vrak v dějinách v takové podobě, v jaké dosud nebyl k vidění. Nejde jen o další zfilmované potopení do hlubin k troskám legendární lodi, ale díky rozsáhlému mapování a digitálním animacím jde o pohled dosud nejpropracovanější.

PRIMA ZOOM • 15. ČERVENCE / 21:00

SEKRETARIAT: PŘÍBĚH ŠAMPIONA

Příběh, který se sleduje se zatajeným dechem a stlačenými palci, vypráví osud mimořádného koně jménem Sekretariat a jeho majitelky, ženy v domácnosti, která vsadila všechny své prostředky i budoucí život na to, že z jejího koně vyroste šampion.

PRIMA MAX • 18. ČERVENCE / 20:20

■ LETOŠNÍ STARDANCE BUDE POSLEDNÍ

Česká televize ještě letos počítá s uvedením taneční soutěže StarDance, které by mělo být poslední – televizi totiž končí zahraniční licence. Moderování by se měli ujmout opět Tereza Kostková a Marek Eben, televize ale zvažuje, že by netančily nové páry, ale ty, které už v minulých ročních vyhrály.

UČITELKA SE HŘEBEJKOVI PAVEDLA, ale bude to mít těžké

Už pozvánka do soutěže karlovarského festivalu dávala tušit, že nový film tandemu Hřebejk-Jarchovský bude stát za pozornost. Je to ale ještě o něco radostnější – jejich Učitelka patří k tomu nejlepšímu, co se u nás za poslední dobu natočilo.

Tedy, z diváckého hlediska to s tím „u nás“ zase tak jednoznačné není – film se odehrává na Slovensku a také jeho řeč v bývalém federálním mixu převažuje.

Komorní příběh se rozbíhá ve dvou časových rovinách – první se vydává do minulosti a na základní škole sleduje nástup nové učitelky Drazdéchové, na druhé, současné, se snaží pár rodičů rozbít moc, kterou si učitelka s pevnými komunistickými kořeny ve třídě i v rodinách vybudovala. Z žáků i jejich rodičů se po pár týdnech stala slušně fungující soukromá firmička, díky níž měla Drazdéchová doma uklizeno, nakoupeno, navařeno i poopravováno. Kdo posloužil, neměl problém s prospěchem potomka, což samozřejmě fungovalo i naopak.

Když se dvojice rodičů ozve, stojí proti nim na prahu osmdesátých let o dost silnější soupeř než jedna lakotná a pohodlná učitelka. Většina trumfů je na její straně, stranickým zázémím počínaje, strachem a vypočítavostí zbývajícími rodičů konče.

Strach mohl hlodat víc

A o tom Učitelka je. O době, jejíž tvář zářila nenucenou spokojeností, zatímco její duše

zbavovala lid důstojnosti a systematicky v něm udržovala strach. Doba, jež měla své hrdiny i své krysy a pak armádu těch, kteří zbaběle, vlastní malostí, vypočítavostí, existenčními obavami nebo zmíněným strachem zůstávali opodál a nechali se lidmi, zde reprezentovanými třídní učitelkou, korumpovat a tlačit do kouta. Ostatně chvíle ticha, v nichž poté, co během třídní schůze zazní jasná rodičovská obvinění učitelky, přichází řada lidí o vlastní důstojnost, patří svojí tíhou i nadčasovostí k nejsilnějším momentům filmu.

hodnocení

UČITELKA

ČR, 102 MIN. / REŽIE – JAN HŘEBEJK
HRAJÍ – ZUZANA MAURÉRY, PETER
BEBJAK, CSONGOR KASSAI, MARTIN
HAVELKA, ZUZANA KONEČNÁ, ONDŘEJ
MALÝ, ATTILA MOKOS, ÉVA BANDOR
V KINECH OD 21. ČERVENCE

80%

Všudypřítomným tíživým podtónem doby, která mysl i jednání svých hrdinů determinuje, se Hřebejkova novinka neubrání srovnání s nedávným oceňovaným filmem Fair Play, příběhu matky, jež tajně podává zničitelské doping své dceři – atletce.

A je to právě fatální rodinný vztah, scénaristicky skvěle vystavený, který působí silnějším dojmem než selhání rodičovského davu v Učitelce, kde se dalo dobové stigma zejména během rodičovské schůze ještě více rozehrát. Jarchovský s Hřebejkem jsou ale především vypravěči, někdy možná až s přehnanou popisností. Kvůli ní to zaskřípe především v závěru, ve zbytečném dovětku, který by snad snesl opodstatnění, nebyť vrcholícího upřeného pohledu do kamery. Nejednoho při tom napadne facebookové zlidovělá hláška „Tos zabil“.

Ve skutečnosti nezabil, je to jen drobná piha na kráse. Mnohem důležitější je, že po dlouhé době autoři vyprávějí poutavě, a ačkoliv některé postavy působí schematicky, není film lacinou obžalobou, nýbrž nadčasovou studií o lidských charakterech.

Hřebejk měl navíc téměř vždy mimořádně šťastnou ruku při výběru herců a Učitelka není výjimkou, a to nejen dosazením Zuzany Mauréry do hlavní role, jejíž výraz už v základu vyznačuje spor mezi srdečností a vypočítavostí. Herecké obsazení funguje ale i v každé další, ať již více či méně výrazné roli.

I přes svoje nesporné kvality to nebude mít Učitelka mimo festival lehké – po filmech jako Svatá čtveřice nebo Zakázané uvolnění už Hřebejkovo jméno nefunguje jako automatický impuls k návštěvě kina, navíc jde o takzvané těžký film ve slovenštině bez účasti tradičních plakátových jmen. Škoda, protože plno filmů s jejich účastí nesaží Učitelce ani k podkolenkám. ■

... Léto mezi osmou a devátou třídou jsem strávila posloucháním matčiny nadšené chvály na Main Line. Prohlásila, že je „děsně hogo fogo“ a že teď opravdu poznám, jak si skutečně žijí ti druzí, až tam začnu jezdit na střední. Nikdy předtím jsem výraz „hogo fogo“ neslyšela, ale podle toho, jak to matka vyslovovala, jsem si vyvodila, co to znamená.

V jejím podání to znělo jako jakési hrdelní zavrnění, jako když ji prodavačky z Bloomingdale chtějí přesvědčit, že si musí koupit ten kašmírový šátek, který si nemůže dovolit: „Vypadáte tak luxusně.“ Luxus. To magické slůvko. Táta nebyl rád, když pak přišla domů a otřela mu ho o tvář.

Od školky jsem chodila do dívčí katolické školy, ve městě, kde se nevyskytovalo aristokratické obyvatelstvo z Main Line z toho prostého důvodu, že leželo asi patnáct mil od železniční trati, jež propůjčila oné enklávě zámožných obyvatel své jméno. Ne že bych vyrůstala ve slumu, nic takového, naše čtvrt se vyznačovala charakteristickými prvky středostavovské třídy se sousedy, kteří nepobrali ani špetku vkusu a jakýmsi omylem se považovali za vyšší střední třídu. O tom, jak skutečně vypadá bohatství, jsem neměla páru. Ze staroba a omšelost jsou známkou přepychu. Myslela jsem, že bohatství znamená červené BMW (na leasing) a pětipokojový domek McMansion, splácání stylů á la podnikatelské baroko (na tři hypotéky). Ne že bychom si mohli dovolit takové bohatství předstírat.

Mé skutečné vzdělávání začalo ráno druhého září roku dva tisíce jedna, kdy jsem nastoupila do prvního ročníku Bradleyho střední školy na filadelfském předměstí Bryn Mawr. Za to, že jsem se ocitla před vchodem úctyhodné staré budovy s učebnami anglického jazyka a společenských věd, otírajíc si upoceně dlaně o oranžové kapsáče značky Abercrombie & Fitch, vděčím marihuaně (nebo „trávě“, jestli mě chcete ztrapňovat jako táta). Kdybych byla bývala řekla drogám ne, nacházela bych se v tuto chvíli opět na nádvoří vyššího stupně dívčí školy Hora Svaté Terezy se škrabavou modrou kostkovanou sukní pletoucí se mi mezi stehna, osmahlá prázdninovým

autorka

Jessica Knollová (30)

Dětství strávila na filadelfském předměstí, později studovala Hobart College a William Smith College ve státě New York. Donedávna pracovala jako redaktorka v časopise Cosmopolitan, žije v New Yorku se svým manželem. Nejšťastnější dívka na světě je jejím románovým debutem, který se stal takřka přes noc bestsellerem, a to jak díky strhujícím dějům a takřka detektivní zápletkou, tak zamýšlením se nad řadou společenských témat, třeba nad tím, odkud se bere násilí a co je jeho spouštěčem. Jeho hrdinkou je Ani FaNelliová, která jako teenagerka zažila velké veřejné ponižení na prestižní škole a od té doby se s ním nevyrovнала. A i nyní, kdy má úžasnou práci, perfektní šatník, pohledného snoubence a žije takřka dokonale život, ji stále něco z minulosti pronásleduje a hrozí, že vybuchne na povrch a všechno zničí.

Jessica Knollová

NEJŠTĚSTNĚJŠÍ DÍVKA NA SVĚTĚ

VYCHÁZÍ V NAKLADATELSTVÍ JOTA
392 STRAN, DOPORUČENÁ CENA 358 Kč

slunkem a marinovaná olejem Hawaiian Tropic, a tak by mohl začít první den mého banálního mládí, které by nebylo ničím víc než facebookovým klíš. Čekala by mě nalinkovaná existence, fotoalbum dokumentující můj zásadní víkend v Atlantic City, kýčovitou svatbu v kostele a miminko pasoucí koničky na kožešince.

Ovšem přihodilo se toto: na začátku osmé třídy jsme ještě se třemi spolužačkami usoudily, že je nejvyšší čas vyzkoušet marjánu. Oknem z ložnice mojí nejlepší kamarádky Leah jsme vylezly na jejich střechu a střídavě jsme bafaly ucmuchtaný joint rty lepkavými od pomády Bonne Bell. Pocit hrůzy, který se mi rozlil do všech údů – dokonce i palců u nohou – byl tak nesnesitelný, že jsem začala panikařit a rozplakala jsem se.

„Něco není v pořádku,“ napůl jsem vzlykala, napůl se smála na Leah, která se mě snažila uklidnit, ale

Soutěž o knihu

Chcete si knihu přečíst celou? Odpovězte na soutěžní otázku a vyhrajte jeden z pěti výtisků.

Jak se jmenuje hlavní hrdinka knihy Nejšťastnější dívka na světě?

- A) Ani
- B) Fany
- C) Sara

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 21. července.

nakonec ji přemohl šílený záchvat smíchu. Její matka se přišla podívat, co se to tam děje. Zavolala naši mámu a dramaticky jí šeptem sdělila: „Holky v něm jedou.“

Už od páté třídy jsem měla tělo Marilyn Monroe a rodiče neměli problém věřit tomu, že vůdčí osobností našeho školního kroužku katolických narkomanek jsem byla já. Prostě jsem si koledovala o průser už jen tím, jak jsem vypadala. A tak během jediného týdne jsem zažila pád z pozice královny naší malé třídy čítající čtyřicet děvčat k otravnému hmyzu, který by nejradši zapláclí.

Dokonce ani ta holka, která si strkala do nosu hranolky a pak je snědla, by se nesnížila k tomu, aby si při obědě sedla vedle mě.

Nakonec se to doneslo až do ředitelny. Máma s tátou museli na kobereček k ředitelce, osobě nedefinovatelného pohlaví zvané sestra Johnová, která jim doporučila, abych si našla jinou školu, kde své vzdělávání dokončím. Máma celou cestu domů hartusila a nakonec došla k závěru, že mě pošle na jednu z těch exkluzivních soukromých škol na Main Line, která mi dá mnohem lepší šanci dostat se na prestižní univerzitu, což mi dá mnohem lepší šanci vdát se za někoho, kdo má opravdu prachy.

„Oni ještě uvidí,“ prohlásila triumfálně a rukama škrtila volant, jako by to byl krk sestry Johnové.

Z anglického originálu přeložila Jaroslava Novotná

KRAJE ČR
PRAHA

soudobá architektura

Foto: Forum Karlín

FORUM KARLÍN

Zdroj fotografií: soutěž Stavba roku

Nový administrativně-společenský projekt Forum Karlín, na jehož architektonickém řešení se podílel i světoznámý španělský architekt Ricardo Bofill, byl slavnostně otevřen v červnu 2014. Forum Karlín tvoří dvě stavby – zrekonstruovaná budova bývalé fabriky ČKD, v níž se od roku 1908 vyráběly parní kotle pro celé Rakousko-Uhersko a která je v současné době využívána jako moderní mediální newsroom, a pak osmipodlažní novostavba. Nová budova nabízí šest pater kanceláří (na třech podlažích jsou terasy, z nichž se naskýtají pozoruhodné výhledy) a také unikátní multifunkční sál s kapacitou 3 000 míst. Díky vhodným stavebním materiálům a zpracováním detailů na jevišti i v hledišti se sál Fora Karlín pyšní jedinečnou akustikou, kterou ocení návštěvníci při nejrůznějších akcích – od rockových koncertů přes módní přehlídky a konference až po operní představení. Forum Karlín také disponuje nejmodernějším závěsným systémem umožňujícím instalovat i ty nejnáročnější programové prvky a dekorace.

Typologický druh stavby:
Administrativní budova

Autor: atelier A8000 + Ricardo Bofill

Kategorie: Novostavba

Energetický štítek: C

Připraveno ve spolupráci se soutěží: STAVBA ROKU

PRAŽSKÝM HRADEM po stopách Otce vlasti

Jak chtěl Karel IV. z Prahy vytvořit druhý Řím nebo kam Němci ukryli české korunovační klenoty na konci druhé světové války? Na výstavách pořádaných k 700. výročí narození Otce vlasti na Pražském hradě se dozvíte i další zajímavosti.

Text: Tomáš Rezek Foto: © Leopold Brix | Dreamstime.com, SPH – Jan Gloc

Pěti výpravnými výstavami si Pražský hrad připomíná jubileum narození Karla IV. Absolvovat je všechny během jednoho dne je náročné, a tak si na prohlídky vyhraďte alespoň dva dny. Stěžejní výstavou je expozice Žezlo a koruna, která je k vidění v Císařské konírně. Provede vás historií korunovační

českých králů. Svatováclavskou korunu sice zastupuje jen virtuální model, ale její absenci bohatě vynahrazují originály dalších předmětů používaných při korunovačních rituálech. Kromě zlatého relikviářového kříže a kříže s ostatkem Kristovy bederní roušky zaujme Zlatý veraikon. Uctíváný

obraz z období kolem roku 1368 zachycuje pravděpodobnou podobu Krista. Je jednou z nejstarších kopií římského veraikonu a byl vnímán jako součást českých korunovačních klenotů. Na výstavu se podařilo získat i unikáty ze zahraničí. K nim patří především koruna českých královen ze Slezské Středy nebo nejstarší zachovaný rukopis korunovačního řádu Karla IV. zapůjčený z Krakova.

Tajemství románského sklepení

I když po vzniku republiky viděla reprezentace obnoveného samostatného státu v českých korunovačních klenotech především připomínku monarchistického zřízení,

spojení

Vlakem do Prahy

Nejvýhodnější jízdenku vám automaticky nabídne eShop ČD na adrese www.cd.cz/eshop. Navíc pokud si zakoupíte v eShopu ČD jízdenku na rychlík, expres nebo do vlaků EuroCity či InterCity, získáte zdarma místenku (její běžná cena je 35 Kč). Do Prahy můžete cestovat i na **Včasnou jízdenku Česko**. Počet těchto cenově výhodných jízdenek je omezen. Prodávají se ve třech cenových úrovních podle pravidla: Čím dříve si ji koupíte, tím pojedete levněji. V prodeji jsou až s dvouměsíčním předstihem a ještě levněji je pořídí cestující s In Kartou s platnou zákaznickou aplikací. Například Včasná jízdenka Česko z Brna do Prahy je v nabídce už za 159 Kč, stejná jízdenka pro cestu z Plzně do Prahy za 75 Kč. Více informací najdete na www.cd.cz (Vlakem po ČR – Jízdenka).

u většiny národa nepřestaly být uctívaným symbolem české státnosti. S osudem klenotů po roce 1918 vás seznámí další jubilejní výstava příznačně nazvaná Koruna bez krále, kterou najdete v románském sklepení Starého královského paláce. Umístění výstavy není náhodné. Na konci války byla v románském sklepení na příkaz německých okupantů tajně vybudována komora, kam uschovali korunovační klenoty. Měly tak být chráněny v případě bombardování Prahy. Replika této komory je součástí výstavy. K dalším zajímavým exponátům patří truhla, v níž byly klenoty v září 1938 v době hrozičoho vpádu Němců převáženy do úkrytu v Žilíně, nebo „prezidentský“ klíč č. 1 od Korunní komory Svatováclavské kaple. Nechybí ani tabule s přehledem držitelů klíčů od Korunní komory od roku 1911.

Poklady svatováclavského chrámu

Z pražské katedrály sv. Víta chtěl mít Karel IV. mimořádné architektonické dílo, které bude nejen korunovačním a pohřebním svatostánkem českých králů, ale také vě-

hlasným duchovním centrem. Výstavbě svatováclavského chrámu za panování Karla IV. se věnuje expozice Koruna království v Jízdárně Pražského hradu. Vystaveny jsou na ní nejen kopie veřejnosti nepřístupných sochařských prvků katedrály, ale například i pohřební roucha z královské hrobky. Původní královskou hrobku nechal Karel VI. zbudovat tak, aby byla ze všech stran chráněna v katedrále pochovanými světci – z východu sv. Vítem, z jihu sv. Václavem, ze severu sv. Zikmundem a ze západu sv. Vojtěchem. Hromadění ostatků svatých nebylo jen dokladem Karlovy zbožnosti. Praha tím získávala v křesťanském světě na významu a císařovým cílem bylo učinit z české metropole druhé věčné město – druhý Řím. Relikvií nejvýznamnější – trnem z Kristovy trnové koruny – je ostatně vybavena i Svatováclavská koruna.

Korunovační klenoty Karla IV.

Svatováclavský chrám byl dokončen až v roce 1299, a to díky úsilí jednoty pro dostavění katedrály sv. Víta, jež se rozhodla dovršit velkolepý plán císaře Karla IV. vybudovat hlavní svatostánek země. Prostřednictvím reprodukcí historických fotografií dokumentuje dostavbu katedrály výstava s názvem Koruna Matky měst. Expozice je instalována v obou podlažích Tereziánského křídla Starého královského paláce. A čím jiným zakončit návštěvu Pražského hradu než prohlídkou českých korunovačních klenotů? Originály už jsou opět zamknuty v Korunní komoře Svatováclavské kaple, ale působivé kopie gotických královských insignií Karla IV. vidět můžete. Rožmberský palác je místem konání výstavy Koruna na dlani, která představuje rozvoj mincovnictví v Čechách nejen za vlády Karla IV. Na závěr výstavy zavítáte do kaple Nanebevzetí Panny Marie, v níž nepřehlédnete zdařilou repliku nejen Svatováclavské koruny, ale také gotického žezla a jablka z vídeňského Hofburgu. ■

5 NEJ

Pražského hradu Karla IV.

1 Nejvýznamnější stavbou za vlády Karla IV. byla katedrála sv. Víta. Až do 17. století sloužila mimo jiné jako pohřebiště českých panovníků – Přemyslovců, Lucemburků i Habsburků.

Foto: © Liberty / Dreamstime.com

2 Nejcennější národní relikvii – Svatováclavskou korunu – nechal zhotovit Karel IV. ke své korunovaci českým králem před rokem 1346. Vyzdobena je 96 drahokamy a 20 perlamy.

Foto: © Václav / Dreamstime.com

3 Nejslavnější české minci zvané Pražský groš je věnována expozice Koruna na dlani v Rožmberském paláci. Její součástí je i výstava kopií gotických královských insignií Karla IV.

Foto: SPH – Jan Čížek

4 Největší chrámový poklad v českých zemích – Svatováclavský poklad – obohatil císař Karel IV. o ostatky světců a mučedníků uložených v drahocenných schránkách (relikviářích).

Foto: SPH – Jan Čížek

5 Nejvelkolepější výzdobou se v chrámu sv. Víta pyšní Svatováclavská kaple. Její sakristie slouží od roku 1791 jako Korunní komora, v níž jsou uloženy české korunovační klenoty.

Foto: SPH – Jan Čížek

Zoo Praha

Trojský most

ČOV

Výstaviště

Vítkov

ROZHLÉDNI SE PO KRAJI

Poklidná pražská BABA

Šestý pražský obvod nepatří mezi přední trháky turistických průvodců. To ovšem neznamená, že by stejně jako centrum metropole nemohl nabídnout architektonické skvosty, slavné rodáky či kouzelná panoramata.

Michal Málek

Ke všem uvedeným lákadlům se sluší uvést ještě jednu zásadní přednost. Oproti tradičním cílům návštěvníků Prahy se zde nebudete prodírat davy turistů.

Své putování můžete začít výstupem na nové železniční zastávce Praha-Podbaba, která po 124 letech převzala funkci původní stanice Praha-Bubeneč, vzdálené necelý kilometr směrem k Holešovicím. Přímá turistická trasa zde

značena není, orientačním bodem vám tedy budiž sportovní areál Juliska s dominujícím atletickým stadionem pražské Dukly, nad kterým začíná naše putování. Pokud z jakéhokoliv důvodu nechcete šlapat do kopce po svých, můžete se vyvézt pomocí MHD (tramvaj č. 20 – zast. Zelená/bus č. 131 – zast. U Matěje). Cestou tramvají se můžete pokochat naší nejvyšší budovou postavenou v duchu socialistického realismu, hotelem International. Tím však poznávání architektonických stylů

výškový profil

187 m n. m.

271 m n. m.

250 m n. m.

187 m n. m.

zast. Praha-Podbaba

Nad Paťankou

Baba

zast. Praha-Podbaba

Týnský chrám

Pankrác

hotel International

Petřín

Strahov

nekončí. V ulici Nad Paťankou, kde začíná červeně značená stezka, na vás čeká jeden ze skrytých architektonických unikátů Prahy. Tím je prvorepubliková funkcionalistická vilová kolonie Osada Baba. Vznikla počátkem třicátých let jako projekt propagující moderní funkcionalistickou výstavbu, finančně dostupnou i širším masám. Ve své době nebyla Baba jediným souborem funkcionalistických staveb. Obdobné kolonie vznikly v Německu a Rakousku. Během 2. světové války však byly poškozeny, a tak je ta pražská svým rozsahem o to více cenná.

Realizace se ujal Svaz Československého díla v čele s architektem Pavlem Janákem. Společně s ním se na jednotlivých projektech podíleli osobnosti české architektury jako Josef Gočár, Ladislav Žák či Evžen Linhart. Velký podíl na celkovém výsledku měli i osvícení stavebníci s kladným vztahem k umění. Jmenujme alespoň malíře Cyrila Boudy (otec nedávno zesnulého Jiřího Boudy) a grafika Ladislava Sutnara. Po roce 1948, kdy komunistický režim označil osadu Baba jako buržoazní intelektuální experiment, došlo k postupně obměně původních obyvatel a také k ne zrovna citlivým přestavbám. Až po dalších 40 letech s další generací majitelů se začíná stav zdejších unikátních budov postupně lepší. V současnosti Osada Baba městskou památkovou zónou.

Když už se dostatečně nabažíte noblesy 30. let a čistoty tvarů a formy, můžete na konci ulice sejít ke zřícenině letohrádku Na Babě. Tedy, ono se úplně jasně neví, čeho přesně to zřícenina je. Většina pramenů uvádí stavbu jako pozůstatek

po viničním lisu, ve kterém se zpracovávala vinná réva, pěstovaná zde od roku 1622. Jiné však stejně přesvědčivě tvrdí, že jde o torzo bývalé kaple. Ať už to bylo jakkoliv, jisté je to, že odsud máte výtečný výhled od Pražského hradu po bohnické sídliště. Přímo pod vámi se vine hlavní trať z Prahy do Ústí nad Labem a řeka Vltava. Na přilehlém Císařském ostrově je v celé své kráse ke zhlédnutí Ústřední čistíčka odpadních vod a hned za ní pražská zoo. Nad tím vším se vznáší dopravní letadla směřující na přistávací plochu Letiště Václava Havla.

Pokud stále nemáte dost přírodních krás, můžete pokračovat po červené až do údolí Divoké Šárky. Ti pohodlnější se pak mohou vydat opačným směrem zpět do města přes Hanspaulku. Stejně jako v osadě Baba je i zde plno architektonicky cenných staveb. Kromě nich je toto území známé i coby líheň mnoha známých hudebních formací, jako jsou Žlutý pes, Bluesberry, Tata Bojs, či Ivana Hlase. ■

Baba

Výška: 250 m n. m.

Výhled: Praha

Vrchol: vilová zástavba, přírodní park

Nejbližší žst.: Praha-Podbaba

Výstup: Středně náročný/snadný (MHD)

spojení

Praha

Z Brna přímým vlakem ČD railjet nebo EuroCity/InterCity

Z Ostravy a Olomouce přímým vlakem SuperCity Pendolino nebo EuroCity/InterCity či expres

Z Ústí nad Labem přímým vlakem EuroCity nebo rychlíkem

Z okna vlaku v Praze

Největší multifunkční hala

← → Praha-Libeň – Praha-Holešovice

Multifunkční hala, která od roku 2004 stojí na rozhraní pražských čtvrtí Libeň a Vysočany, patří s kapacitou 18 tisíc míst k největším v Evropě. U nás jí samozřejmě patří prvenství. Každý rok se v ní konají desítky kulturních a sportovních událostí. O2 Arena byla dějištěm už dvou mistrovství světa v ledním hokeji a také halového mistrovství Evropy v atletice. Zazpívali v ní Madonna, George Michael nebo třeba Andrea Bocelli.

7
km

Nový Trojský most

← → Praha-Holešovice – Praha-Podbaba

Nejnovější pražský most, který spojuje Holešovice a Troju, byl postaven v letech 2010 až 2014. Nový Trojský most, jehož stavba stála asi miliardu korun, nahradil „provizorního“ předchůdce zvaného Rámusák, po němž jezdily tramvaje od roku 1981. Most dlouhý 262 m a široký 36 m se stal nepřehlédnutelnou dominantou vltavského údolí. Jezdí po něm nejen tramvaje, ale slouží také silniční dopravě, pěším nebo cyklistům.

12
km

Hotel ze Šakalích let

← → Praha-Podbaba – Praha-Sedlec

Na pozemku bývalých cihelen na Julisce byl v 50. letech minulého století postaven na svou dobu velkolepě pojatý hotel International. Původně mělo jít o reprezentativní ubytování pro sovětské delegace. Od roku 1957 tento symbol socialistické architektury sloužil všem zahraničním turistům, a stal se tak největším hotelem v tehdejší Československu. V hotelu a jeho okolí se v roce 1993 natáčel film Šakalí léta.

15
km

Na projížďku Městskou linkou PO MÉNĚ ZNÁMÝCH KOUTECH

Z pražského libeňského nádraží a o víkendu až z Hostivaře se můžete svést do Rožtok u Prahy tzv. Městskou linkou S41. V metropoli jede většinou po tratích, které dříve sloužily nákladní dopravě.

Text: Tomáš Rezek

Nádraží v Praze-Hostivaři dostalo nová nástupiště s bezbariérovým přístupem i odbavovací budovu, kde kromě jízdenek můžete koupit dětem i nějakou tu hračku, aby po cestě nezlobily. O víkendu odjíždí z hostivařského nádraží každou hodinu – vždy deset minut po celé – vlak vedený jako linka S41 pražského Eska směr Rožtoky u Prahy. Z velké

části vás proveze metropolí po tzv. pražských nákladních spojkách. Postaveny byly pro nákladní vlaky, aby se tak mohly vyhnout průjezdu středem města. Největší atrakcí těchto po dlouhou dobu osobní dopravě zapovězených drah jsou tunely a mosty. Za Malešicemi vlak zajede do 358 m dlouhého tunelu vybudovaného pod kopcem Tábor v letech 1914 až 1919, a ještě než dojedete do Libně, překoná říčku Rokytku po dvou mostech.

U Balabenky zdolává Rokytku ještě jednou po bezmála půlkilometrové estakádě. Netrvá pak dlouho, a vlak vjede do dalšího tunelu pod Bílou Skálou z přelomu 60. a 70. let minulého století. Na něj navazuje přibližně stejně starý Holešovický železniční most. Vlak po něm přejede šikmo přes Vltavu a zamíří na holešovické nádraží. Za Holešovicemi projíždí vlak Stromovkou a za chvíli zastaví v Praze-Podbabě. Tady začíná nejkrásnější úsek trati. Mezi

Dřevěná rozhledna Obora

← → Praha-Podbaba – Praha-Sedlec

Už sedm let stojí na nejvyšším místě pražské zoologické zahrady 18,5 metru vysoká dřevěná rozhledna Obora. Jde o přesnou kopii vyhlídkové věže, která do 50. let minulého století zdobila horu Smrk v Jizerských horách. Rozhledna Obora, na jejíž vyhlídkovou plošinu vystoupáte po 85 schodech, je v letní sezoně přístupná za příznivého počasí denně od 10 hodin do zavírací doby zoologické zahrady. Vstupné se neplatí.

16
km

Přístaviště přívozu V Podbabě

← → Praha-Podbaba – Praha-Sedlec

Mezi zastávkami Praha-Podbaba a Praha-Sedlec můžete zahlédnout z okna vlaku přístaviště přívozu V Podbabě. Přívoz s celoročním provozem nabízí výhodné spojení z Prahy 6 do Troje a Bohnic. Nedaleko pravobřežního přístaviště Podhoří se nachází stejnojmenná autobusová zastávka linek č. 112 a 236, které vás dovezou k zoologické zahradě, do Bohnic nebo na holešovické nádraží. Přívoz hojně využívají také cykloturisté.

18
km

Kolem Sedleckých skal

← → Praha-Sedlec – Roztoky u Prahy

Za Podbabou dělají krajinu kolem trati zajímavější skalnaté srázy. V kaňonovitém údolí Vltavy se vlak nejprve tiskne ke skalní ostrožně Baba a následně k Podbabským skalám, před Sedlcem se na pravém břehu Vltavy hlásí o pozornost skály v Podhoří a za Sedlcem vede trať kolem Sedleckých skal. Tato přírodní památka je chráněná od roku 1982. Kromě ohrožených rostlin a živočichů jsou důvodem ochrany i pestré horniny.

19
km

Podbabou, Sedlcem a Roztoky u Prahy vede železnice po levém břehu Vltavy. Řeku z obou stran lemují strmé skály vytvářející působivé scenérie. Jízdu končí vlak v Roztokách u Prahy, kde můžete navštívit zámek s řadou zajímavých výstav. ■

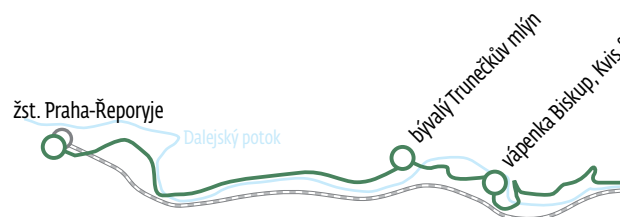
TIP

Městskou linkou S41 dojedete z Prahy-Hostivaře do Roztok u Prahy za 26 minut. Touto linkou **pražského Eska** se ale vyplatí cestovat i po metropoli. Například z libeňského nádraží vás na zastávku Praha-Podbaba dopraví za devět minut. Zatímco o víkendu je v provozu linka S41 v hodinových intervalech až do zastávky Praha-Hostivař, ve všední dny ráno a odpoledne jezdí spoj každých 30 minut z Roztok do Libně a zpět. Na linkách pražského Eska platí kromě jízdného Českých drah také jízdné Pražské integrované dopravy (PID), a to jak v podobě předplacených papírových nebo elektronických kuponů, tak i jízdenek PID pro jednotlivou jízdu – podle jejich časové a pásmové platnosti. Více informací najdete na www.cd.cz/esko (Esko Praha) nebo www.ropid.cz.

ÚDOLÍM DALEJSKÉHO POTOKA po svých nebo na kole

I v Praze jsou místa, kam se vyplatí zavítat za přírodou. V Řeporyjích začíná naučná stezka plná zeleně, která vede Dalejským a Prokopským údolím a na níž se dozvíte řadu netušených zajímavostí.

Zastávka Praha-Holyně se nachází v polovině naučné stezky.

Hlavní atrakcí stezky je hlubočepské jezírko s labutěmi.

Dnes jsou Dalejské a Prokopské údolí poklidnými zelenými oázy velkoměsta, v minulosti v nich však panoval čilý průmyslový ruch. V 70. letech 19. století tu vznikaly velké vápencové lomy, v nichž se těžila hornina potřebná pro výstavbu rozšiřující se Prahy po zbourání městských hradeb v roce 1874. Většina těchto provozů byla zrušena během první poloviny minulého století. Zbyly po nich působivé skalní stěny, které postupně opět obklopila zeleň. Pak už bylo jen otázkou času, kdy se z údolí stane oblíbená rekreační lokalita Pražanů.

Z Řeporyjí do Hlubočep

Po jejích nejzajímavějších místech vás provede naučná stezka Údolím Dalejského potoka.

Nenáročnou trasu dlouhou sedm kilometrů, která začíná na Řeporyjském náměstí u zastávky autobusů MHD a končí v Hlubočepch pod železničním viaduktem, zvládnete pěšky asi za dvě hodiny. Pokud se na tak dlouhou procházku necítíte, můžete absolvovat jen její část. Takřka celou trasu stezky kopíruje železniční trať (č. 173). Vlaky na ní zastavují nejen v Řeporyjích a Hlubočepch, ale také asi v polovině trasy na zastávce Praha-Holyně. Stezku lze projet i na jízdním kole.

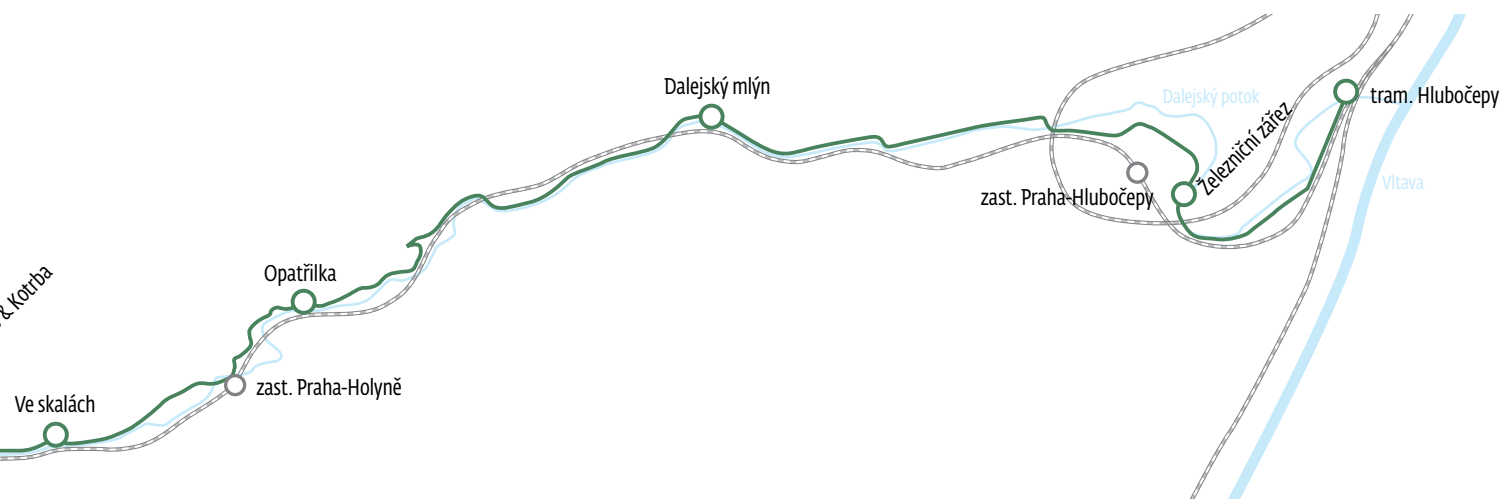
U čeho se zastavíte?

Naučná stezka Údolím Dalejského potoka má 16 zastavení s informačními tabulemi. Na nich se například dočtete, že zdejší vápencové lomy se staly významnými nalezišti zka-

Jaká je stezka?

- dlouhá 7 km
- s nenáročným profilem
- přístupná celoročně
- vhodná pro pejskaře, rodiny s dětmi i cyklisty

Text: Tomáš Rezek

menělin a rájem geologů nebo že u klukovickeho skalního amfiteátru bývalo až do 60. let minulého století koupaliště jako vystřižené z Vančurova Rozmarného léta. Zaujme také vyprávění o svatém Prokopovi či informace o podzemním komplexu, který v Prokopském lomu za války nechali vybudovat nacisté a jenž prý vede až k Pražskému hradu.

Romantika u jezírka

Nejromantičtějším místem stezky je hlubočepské jezírko, obehnané vysokými skalními stěnami. Vzniklo v roce 1905, kdy po odstřelu zatopila dno lomu podzemní voda. Malebnost jezírka umocňují na hladině plující labuť. Příznivce světa na kolejích ale jistě potěší i pohled na 92 metrů dlouhý a 20 metrů vyso-

ký horní hlubočepský viadukt tzv. Pražského Semmeringu u posledního zastavení stezky. Oba hlubočepské viadukty, které jsou dodnes

funkční technickou památkou, byly postaveny za 17 měsíců a vlaky se po nich mohly poprvé projet v červenci roku 1872. ■

Víte, že...

... na skále nad Prokopským údolím, v části zvané Daleje, stával kostel sv. Prokopa? Podle legendy svatý Prokop na přelomu 10. a 11. století obýval jako poustevník nějaký čas jeskyni v Dalejích – ještě před svým působením v Posázaví. V jeskyni prý sepsal evangeliář, který se později dostal do Francie, stal se součástí chrámového pokladu v Remeši a francouzští králové na něj skládali přísahu. Ve druhém desetiletí 18. století nechal kníže Adam Schwarzenberg na počest sv. Prokopa vystavět nad vstupem do jeskyně barokní svatyni. Kostel tu stával ještě v 60. letech minulého století, pak byl ale kvůli špatnému statickému stavu zapříčiněnému těžbou v přilehlém lomu zbourán.

Hledáte tip na výlet nejen v Praze?

www.cd.cz/zazitky

TIP

Večerníček se usídlil na zámku Ctěnice

V létě se s dětmi vypravte na zámek Ctěnice, kde se koná výstava k loňskému jubileu Večerníčkových pohádek. S In Kartou nebo jízdenkou ČD získáte slevu na vstupné.

Z pohádek, které každý večer na televizních obrazovkách uvádí animovaná postavička Večerníčku s papírovou čepicí, se stal fenomén. Večerníček je nejdříve vysílaným pořadem České televize. První příběh na dobrou noc mohli diváci zhlédnout 2. ledna 1965. Historii svěbytného televizního celku mapuje unikátní retrospektivní výstava Večerníček slaví 50 let. Pokud jste si ji nestihli prohlédnout loni ve Valdštejnské jízdárně a v Muzeu Kampa, máte ještě možnost. Do 30. října jsou původní kulisy z večerníčků a další cenné náčrty, kresby a fotky k vidění na zámku Ctěnice. Výstava nabízí interaktivní pohádkové zážitky – můžete vstoupit do Krakonošovy zahrádky či třídy Macha a Šebestové, svést se na Hvězdném drakovi ze seriálu Rákosníček a hvězdy nebo třeba skočit do klobouku Boba a Bobka. A pokud bude pro vaše děti prohlídka výstavy už dlouhá, v areálu ctěnického zámku při vstupu do parku z nádvoří najdete také dětské hřiště, kde se mohou dostatečně vyřádit. Nezapomeňte si vzít s sebou In Kartou. Po jejím předložení získáte slevu 20% na vstupné. Stejnou výhodu mají i návštěvníci, kteří předloží v pokladně platnou jízdenku Českých drah. A ještě na jednu expozici na zámku Ctěnice vás chceme upozornit. V jeho druhém patře je od poloviny května vystaven přesný model nejkrásnější nádražní budovy v Praze, otevřené před 141 lety a zničené před 31 lety. Pamětníkům už ani nemusíte dodávat, že je výstava věnována nádraží Praha-Těšnov.

Nejblíže železniční zastávka: Praha-Kbely

VLAKEM ZA ZÁŽITKY

Nostalgické vlaky Králický Sněžník

Od 2. července do 17. září se můžete každou sobotu svést nostalgickými vlaky Králický Sněžník. Tyto sezonní vlaky budou střídavě vedeny parní lokomotivou nebo motorovým vozem. Z České Třebové odjíždí vlak Králický Sněžník v 8:26 h. a do Červeného Potoka s ním přijedete v 10:59 h. Na zpáteční jízdu z Červeného Potoka se vydá ve 14:32 h. a do České Třebové vás dovezte v 17:34 h. Letošní novinkou je zařazení bufetového vozu u parních vlaků o sobotách 2., 9. a 23. července a 6. srpna. Ve vlacích Králický Sněžník se sevezete za cenu běžného jízdného s příplatkem 15 Kč.

Nejblíže železniční stanice:

Česká Třebová/Ústí n. O./Letohrad/Dolní Lipka/
Červený Potok ad.

Jak pomáhá ostravská zoo?

Odpověď se dozvíte na výstavě, která putuje po nádražích v Moravskoslezském kraji. Kromě chovu ohrožených druhů se Zoo Ostrava věnuje ochraně přírody na mnoha místech světa. Podporuje např. boj proti obchodu se zvířaty na Sumatře nebo záchranu největší antilopy světa v Senegal. Spolupracuje na tzv. repatričních projektech, jejichž cílem je posílit divoké populace ohrožených druhů vypouštěním jedinců odchovaných v lidské péči do přírody. Do konce července si můžete výstavu prohlédnout na nádraží Opava východ, v srpnu bude opět na ostravském hlavním nádraží.

Nejblíže železniční stanice:

Opava východ/Ostrava hl. n.

Nepropásněte Hejnické slavnosti!

Frýdlantský výběžek letos opět ožije 2. a 3. července tradiční akcí – Hejnickými slavnostmi 2016. Kromě řemeslného jarmarku, pouťových atrakcí nebo ohňostroje nabídnou i pestrý kulturní program, jehož součástí je malý hudební festival. Hlavními hvězdami budou slovenská skupina No Name a objev Cen Anděl 2015 Bára Poláková. Těšit se můžete i na výstavu historických fotografií Hejnic a fotosoutěže Hejnická zákoutí nebo také projekce v místním kině. Mezi Libercem a Frýdlantem v Čechách a Raspenavou a Bílým Potokem pod Smrkem budou posíleny vlakové spoje.

Nejblíže železniční stanice:

Hejnice

RYCHLÍKOVKY

S JANOU FLORENTÝNOU ZATLOUKALOVOU

FAZOLKOVÝ SALÁT SE SLANINOU A VAJÍČKEM

Taky bojujete o každou minutu a příprava časově náročných jídel je pro vás sci-fi. Tak přesně pro tyto chvíle jsme připravili seriál receptů, kterými oslníte za pár minut. Rychlíkovky si můžete připravit nejen na cestu vlakem, ale třeba i po náročném dni, kdy už na „dospělou“ gastronomii nezbývá čas ani energie. Další recepty najdete na: www.kucharkaprodceru.cz.

Dřív než tuhle možnost večerního salátu zamítnete, protože co je zelené, to je přece podezřelé, poslechněte si jeden protipříklad: je třeba naučit protestující strávnický rozlišovat mezi fazolkami a fazolkami.

Když jim ukážete, jak křupavé, zelené, šťavnaté a plné chuti mohou být, jak skvěle ladí se zálivkou a dalšími surovinami, připa-

víte si živnou půdu i pro další fazolková jídla. Nebudu vám tu jmenovat veškeré výživné vlastnosti fazolek, jistě je vám i bez toho jasné, že se to sakra počítá.

Pokud se bojíte protestů v síle měřitelné Richterovou stupnicí, zmenšíte množství salátu, nechte děti a partnery pouze ochutnat. Otevřete si tak vrátka pro příště. S po-

věstí rozvařených, zašedlých fazolek, kterou přizívají podniky hromadného stravování, se špatně bojuje, budete k tomu nejspíš potřebovat víc než jednu večeři.

Ani mezinárodní rychlík, ani salát nemůže zbytečně čekat, podávejte ho proto hned. Hladovým jedlíkům s pečivem, ostatní budou spokojeni jen se samotným salátem. Na to, že je samá zelenina, dokáže překvapivě zasytit. Vajíčko se po zakrojení rozteče do salátu a spousta stolovníků vám nejspíš řekne, že ty fazolky jsou vlastně dobré.

Florentýna

SUROVINY
NA 4 PORCE

- 600 g čerstvých zelených fazolek
- 1 lžička soli
- 500 g cherry rajčat
- 4 velká vejce
- 100 g slaniny nakrájené na plátky
- 1 až 2 lžíce olivového oleje
- 2-3 lžíce balzamikového octa

1 Dejte si vařit velký hrnc vodu se lžičkou soli. Než ho přivedete k varu, očistěte fazolky – odkrojte jim špičky a případně stáhněte tuhá postranní vlákna, pokud taková mají. Nakonec je opláchněte na cedníku. Jakmile začne vařit voda, přidejte fazolky a nechte je 5 minut vařit. Měly by pak být měkké přesně na skus. Uvařené fazolky slijte nebo vyberte cedníkem a hned je umístěte do většího množství ledové studené vody. Po zchladnutí je znovu slijte a nechte okapat.

2 V malém kastrůlku přiveďte k varu trochu osolené vody. Jakmile začne vřít, vložte do ní vejce, zakryjte pokličkou, zmírněte trochu výkon plotýnky a stopujte 5 minut. Po uplynutí této doby vejce slijte a na minutu nebo nejvýš dvě je ponořte do studené vody. V mezičase rozkrájejte rajčata na poloviny a slaninu na středně silném plameni opečte po obou stranách dozlatova. Nechte ji okapat na papírové utěrce a po vychladnutí rozdrobte.

3 Fazolky překrájejte na velikost sousta, vhodte do mísy společně s rajčaty. Obojí zlehka osolte, zalijte olejem a promíchejte, aby se vše obalilo. Nakonec přidejte balzamikový ocet a znovu jemně promíchejte. Rozdělte na talíře. Vajíčka z jedné poloviny oloupejte a pak pomocí lžičky krouživým pohybem vyštouchněte ze zbytku skořápky rovnou na salát na talíři. Posypte rozdrobenou slaninou.

...třeba
na nové
kolo

půjčte si od 4 000
do 50 000 Kč

Soutěž

Zašlete nám vyluštěnou
tajenku a vyhraje lístky do divadla!

Správnou odpověď jednoduše zadejte
do formuláře na www.cdprovas.cz
do 21. července.

KŘÍŽOVKA

POMŮČKA: ATAIR, KALAP	KLOBOUK (Z MAĎ.)	ZNAČKA PUNČOCH	KONEC TAJENKY	ANGLICKÁ ČÍSLOVKA (JEDEN)	HIMÁLAJSKÁ BYLINA	◆	KIOSEK	KUŘIVO	ŘIDIČÍ TYČE VOZŮ	KRUH	◆	ZAČÁTEK TAJENKY	TĚŽKÝ KOV	ŽENSKÉ JMÉNO	PLYNNÝ NASYCENÝ UHLOVODÍK	PEČÍNKA
POTÁPĚČ- SKÝZVON						SOUTOK					ROZUM					
JMÉNO HEREČKY VRÁNOVÉ						ŠPANĚLSKÁ ŘEKA					SCHRÁNKA MĚKKÝŠE					
OBJEMOVÁ JEDNOTKA (SLOV.)						KAINŮV BRATR					ECHOLOT					
PŮVODNÍ ZKRATKA DUKLY				URČENÁ ZERO					OBLÉKANÉ (KNIŽNĚ) PRYSKYŘICE							
CHIRURGICKÁ CÉVNÍ SVORKA					SUŠENKA					A SICE				OBVYATEL MORAVSKÉ- HO MĚSTA	POZDRAV NA ROZ- LOUČENOU	LESNICKÁ PROSTORO- VÁ MÍRA DŘEVA
◆	JEHLIČNAN	NULOVÝ VODIČ ROZPÍNAVA LÁTKA						VÝBUŠNĚ TĚLESO ŘEZNÝ NÁSTROJ						STÁT. VETER. SPRÁVA VSTUP. MAT. VELIČINA		
NADÁVAT (KNIŽNĚ)							VYJÁDŘIT DÍK ZÁPALKKA									
POCHUTNÁ- VAT SI (NA SLADKÉM)						ZÁSOBNÍKY NA OBLÍ						OPOJENÉ ALKOHOLEM OBLAST				
VŘAVA (KNIŽNĚ)				HUSARSKÝ KABÁT TÍMTO ZPŮSOBEM						ROLÁK (SLOV.)						
ČÁST SVÍČKY					PAPOUŠEK SPZ NÁCHODU				SKANDÁLNÍ PŘÍPAD POTOM						NÁZEV PLANETKY	HÁJ
◆	ODPADNÍ CUKERNÝ SIRUP	MRAŽENÁ POCHOUTKA NEDALEKO						VOLNOST PŘITAKÁVAT (RIDČ.)				SMĚNEČNÝ RUČÍTEL				
USAZENÁ TEKUTINA V DÝMCE						HVĚZDA SOUHV. ORLA UKRAJINSKÉ MĚSTO							TUMÁTE			
VÝSTELKA (ANAT.)							ŮREDNÍ SPISY SYMETRÁLA						TOHOTO DNE			
STOLNÍ HRA					POSLEDNÍ ROŽMBERK ZAHRADNÍ NÁDOBA											
AMERICKÁ DIALEKTOL. SPOLEČNOST				NÁSTROJ ŽENCE JAPONSKÉ ODĚVY												
PROVOZOVAT ZIMNÍ SPORT																
JMÉNO FRANC. HERCE DELONA						JASNĚ FIALOVÝ	ODLUŠNĚ (SLOV.)	RYTMICKÝ CELEK								
◆	STRANA	KYTŮVAT DOVEDNOSTI (KNIŽNĚ)														
BUKOVÝ LES																
OSUDOVÉ ZNAMENÍ					NÁTĚR											
LALOŠKA (ARCHIT.)					ÚKON											

**Vyhraje 5x
2 vstupenky
na představení
Jméno
v Divadle
U Hasičů!**

Jméno je brilantní komedií
podle nejlepší francouzské tradice. Polštářová bitva omezců, kteří
jsou přesvědčeni o tom, že svá omezení už dávno překonali. Hra nabí-
zí vysoce komický pohled na sebejisté zastánce svobodného myšlení.

Více na www.divadloverze.cz.

Tajenka z minulého čísla:

Nemám rád diskuse při jídle, protože v nich obvykle
vítězí ten, kdo má nejmenší chuť k jídlu.

D. Radović (1922–1984) – srbský novinář a spisovatel:

Když se potkají muž, který neví, co chce, a žena, která ví, co chce, ...
(dokončení v tajence).

3

FOTOSOUTĚŽ VOLNÉ TÉMA

Vše o soutěži na www.cdprovas.cz/fotograficka-soutez

2

1

2

<http://www.cdprovas.cz/fotosoutez>

- 1 Martin Veverka, 29 let Economy
- 2 Karim Razak, 18 let V mysli
- 3 Petr Kasík, 25 let Trojlístek

Economy

LEPŠÍ PSÁT SEM
NEŽ MÍT BÍDNOU SLEDOVANOST NA NETU

PATRIK, už... 14 LET

Čaute lidičky, vlastně se mi tak trochu splnil sen tím, že jsem tady mohl psát svý názory na určitý věci, protože čtenost tohoto časopisu je větší než sledovanost některých blogerů a blogerek. Jsem tu dneska naposledy a vzpomínám si na první téma, gumičky, to už je vlastně dávno... Šílel jsem z nich a teď už ani nevím, jestli ještě existují... Doufám, že takhle nezapomenete na mě?! Rád bych vám tady dál sděloval svý moudra, ale vše jednou končí. Takže se nedá nic dělat, potkáme se určitě jindy, jinde a třeba ve vlaku, protože od příštího roku budu jezdit denně z Prahy do P... a zpět. Nastupuju na střední, tak se docela těším na nový zážitky a kámoše a taky třeba budu jednou psát historky z vlaku jako Pindulína... Jen mě poznáte pod nickem CityElfoman. Užijte si prázdniny, nějaký letní lásky a mějte se fajn.

TERKA, ZA CHVILINKU... 17 LET

Nejsem moc dobrá v loučení a když nad tím tak přemýšlím, bude mi to asi celkem chybět! Moc by mě zajímalo, jestli se mé články někomu z vás líbily, nebo budete rádi, když se mě zbavíte. Budu upřímně doufat v tu první možnost. Mrzí mě, že už nemůžu pokračovat, i když přiznávám, občas, když jsem moc nevěděla, co psát, to byl docela vopruz. Abych to nějak zakončila, teď momentálně se úplně nejvíc těším na prázdniny, konečně se mi totiž splní sen a letím do Ameriky! Nemůžu se dočkat. Jen doufám, že to neuteče moc rychle, protože mě potom zbytek prázdnin čeká brigáda, což už není tak moc veselý. No radši teď budu myslet jen na to těšení. Doufám, že taky ražíte na nějaký skvělý dovolený. Třeba se zas někdy na nějakým papíře potkáme. Mějte se moc fajn a užijte život!

Brothers
& Sisters

MRAKY NAD DEPĚM

Velká tromba

SUP-KUP

SLEVOVÉ
TORNÁDO

Jedná se o rotující vír nálevkovitého tvaru, který se může objevit ve spodní části bouřkového mraku. Pokud zesílí a dotkne se země, vzniká velmi nebezpečné tornádo.

Dispečink volá

S lítostí oznamuji, že vaše depo bylo prodáno. Ale nevěste hlavy, aukce to byla tuze napínavá a cena, za kterou noví majitelé získali budovu, pozemky i vozidla, hodně vysoká. Takže to s depem určitě myslíte dobře! Zítra očekávejte příchod nových majitelů. Jo – a držím palce.

Ve zvířátkách by se krve nedořežal. „To jako říká jen tak ‚bylo prodáno‘?“ těžce polykal hořkost Pavouček. „K čertu s tebou, Šloníku, ty dispečerská nulo!“ halekal Pantík a Žralda se přidal, i když věděl, že ho na dispečinku neslyší. „Počkejte, až vám prodají dispečink!“ Poprvé také viděli Pavoučka, jak se rozvzlykala: „Když já nic jiného neumím, jenom řídit depo a mašiny!“

Nastal soudný den, který měl rozhodnout o budoucnosti depa. Na točnu se vřítilo luxusní

černé SUV a z něj vystoupil podnikatel Sup a jeho kolega v masivních červených Air Maxech na nohou. „Viděl jsi ty boty?“ hlesl obdivně Žralda k nastoupeným kolegům. Sup zamířil přímo k nim a spustil: „Nemám rád zbytečný kecý. Budeme si tykat, ne? O svůj džob se ti nejlepší bát nemusí, stejně tak si necháme ty nejlepší mašiny a vagony.“ „A co bude se zbytkem?“ zeptal se neohroženě Pavouček. „Zbytek sešrotujeme, zbouráme, propustíme. Samozřej-

mě ekologicky,“ dodal Sup a ten s Air Maxy na nohou přikývl na souhlas.

Podnikatelský záměr to byl hodný evropské dotace. Do týdne byla zbourána půlka depa a sešrotována polovina vozidel včetně těch historických. „Hlavně ty starý krámy pryč!“ udílel rozkazy Sup a ten s Air Maxy pořád souhlasně kýval hlavou. Na místě starých budov vyrostl nový supermarket. Co taky jiného, když ve městě jeden park už je, škola v sousední obci taky, ale supermarketů jen pět.

Děti, neplačte, to by nebyla pohádka, aby neměla dobrý konec. Jak se na nebi v mracích nad depem objevila tromba, to nebyla náhoda. Smrtící rychlostí rotující větrný trychtýř se dotkl země na louce kousek za depem a postupoval přímo k němu. Rozmetal vše, co mu stálo v cestě. Jetel, kozy a ovce, co se pásly za depem, supermarket včetně zboží, kuřata, podnikatele Sup a včetně kolegy v Air Maxech i to ošklivé SUV, kterým přijeli. Jako zázrakem se tornádo vyhnulo depu, alespoň tomu, co z něj zbylo, i zvířátkům, která se raději šla přihlásit na úřad práce. A udělala dobře!

Brazílie

Hlavní město: Brasília

Rozloha: 8 511 965 km²

Počet obyvatel: 201 032 714 (2013)

Měna: brazilský real

CESTOPIS
BRAZÍLIE

Text: Eva Fraňková, foto: autorka (mobilem)

Blond pařba v Riu

Čtyři blondýny a Rio. Jak může takový trip dopadnout? K smrti vystrašené zaručenými informacemi o tom, jak druhým největším městem Brazílie hýbou loupežná přepadení a drogové gangy, jsme vyrazily vstříc očekávání i předsudkům. A jak už to tak v životě bývá, všechno bylo úplně jinak.

Zpáteční letenky Praha – Rio de Janeiro jsme koupily s tříměsíčním předstihem za deset tisíc korun, což byla nabídka, které prostě nešlo odolat. Než jsme na cestu vyrazily, vyslechly jsme si odstrašující historky o tom, jak je Rio nebezpečné. Že přepadávání turistů je tam na denním pořádku a že budeme mít štěstí, když se domů vrátíme se všemi orgány. Každý měl potřebu nás varovat: „Čtyři mladé blondýny v Riu? Zbláznily jste se?!“

Valuty za kalhotkami

Strach se proto logicky dostavil a během patnáctihodinového letu jsme se modlily, aby nám peníze zloději nesebrali hned na letišti. Po přeletu jsme si vyměněné valuty i mobily pro jistotu pečlivě zastrkaly do podprsenek a kalhotek. Vedle toho, že to při velikosti dnešních telefonů není úplně komfortní, vyvstala další obava: Co když nás znásilní a pak rovnou okradou? Pak jsme ale v žertu prohodily, že by nám vlastně bližší kontakt s pohledným čokoládovým Brazilcem zase tak nevadil. Prý jsou děsně náruživí!

Nicméně, obavy a nervozita nás provázely, i když jsme jely poprvé taxíkem z letiště do hostelu. Žaludek jsem měla sevřený, protože se mi automaticky vybavilo další strašení známých: „Hlavně ať s vámi nezastavují na červenou! To přiběhne banda černochů a přepadne vás! S bouchačkou u hlavy!“ To se naštěstí nestalo, jediný, kdo nás na semaforech otravoval, byla banda dětí, které se nám snažily prodat sušenky.

Království velkých zadků

Dovolená v Riu mohla začít! A kam jinam po přeletu zavítat než na Copacabanu? Tahle proslulá městská pláž žije! Po jemném rozpáleném písku tu pobíhají svalnatí mladíci

BRAZILKY V TANGÁCH ODHALUJÍ SVÁ MOHUTNÁ NAOLEJOVANÁ POZADÍ A POZORUJÍ SKRZ SLUNEČNÍ BRÝLE SURFAŘE PROHÁNĚJÍCÍ SE VE VLNÁCH.

se sluchátky v uších a můžu vám říct, že to byla pro naše oči dokonalá podívaná! „Tady bych mohla klidně zemřít!“ pronesla Hanka ucucávající osvěžující Caipirinha s ledovou třišťí. Roznášejí ji tu místní prodejci, kteří brázdí šestikilometrovou Copacabanu den co den v úporném vedru, kolem nich si malí kluci i bezzubí staříci čutají merunou a Brazilky v tangách odhalují svá mohutná

naolejovaná pozadí a pozorují skrz sluneční brýle surfaře prohánějící se ve vlnách.

„Holky, ještě že nemáme takovýchle zadky!“ neudržela jsem se zhodnotit situaci pokaždé, když kolem mě prošla stokilová Brazilka s pozadím hrdě nasoukaným do obepnutých šortek. Cestou na další slavnou pláž Ipanema jsme jich potkaly víc než dost. Na Ipanemě si můžete užít trochu více soukromí a hlavně nádherné koupání. Samozřejmě jsou plážové bary, sítě na volejbal nebo zapůjčené slunečníky. Víte, že podle téhle městské pláže se jmenuje značka populární letní obuvi?

Město jako na dlani

Slunce a několik drinků na pláži nás spolehlivě uspalo. „Vstávejte, kaličky, je čas na trochu vyletování,“ vzbudila nás věčně aktivní Pěta, která svůj den zahajovala desetikilometrovým během podél pláže, zatímco my ostatní jsme ještě spaly. Podezřívám ji z toho, že si místo sportu dávala na pláži rande s nějakým místním fešákem. Nazuly jsme tedy tenisky a vydaly se na horu Sugarloaf (Cukrová homole), kam nás dovezla lanovka, jejíž předchůdkyni postavili už v roce 1912. Jízdenka lanovkou sice vyšla na nějakých 480 korun, stálo to ale za to! Seshora byl naprosto impozantní výhled na přístav, hornaté ostrůvky, lodě, které v temném moři vypadaly jako malé tečky, na tisíce budov rozestých vedle sebe a taky na sochu Krista žehnajícího z protější hory Corcovado. Počkaly jsme si na západ slunce, kdy obloha zřůžověla. „Dámy, vím, co tomu chybí!“ mrkla na nás spiklenecky

spojení

VLAK+ letiště

Dojedte vlakem na pražské hlavní nádraží, odkud vás Airport Express dopraví přímo k oběma terminálům Letiště Václava Havla. Pokud se potřebujete dostat na ostravské letiště, vydejte se vlakem do zastávky Mošnov, Ostrava Airport. Vše na jeden jízdní doklad včetně zpáteční cesty. Díky výhodné nabídce Českých drah VLAK+ letiště ušetříte na jízdném (sleva 25 % ze zpáteční jízdenky), jízdenka má navíc prodlouženou platnost 30 dní, takže z dovolené rozhodně nemusíte spěchat. Jedinou podmínkou pro uznání této slevy je nutnost orazítkovat si jízdenku při zpáteční cestě. Na Letišti Praha získáte razítko na informační přepážce letiště nebo v turistickém informačním centru Pražské informační služby. Na ostravském letišti razítko dostanete u informační přepážky letiště (v odletové hale) nebo v turistickém informačním centru Ostravského informačního servisu. Autobusy Airport Express odjíždějí od Fantovy budovy (sledujte navigaci od nástupišť) každých 30 minut. Do zastávky Mošnov, Ostrava Airport jezdí vlaky ze stanice Ostrava hl. n., doba jízdy je zhruba 35 minut. Více informací najdete na www.cd.cz/airportexpress.

Pěta a za chvíli se vrátila se čtyřmi plechovkami brazilského piva s příznačným názvem Petra. Ustrkávaly jsme pivo a pozorovaly Rio, které blikalo statisíci světýlek. Kvůli takové atmosféře se vyplatí překonat oceán...

„Selfičko“ s Ježíšem

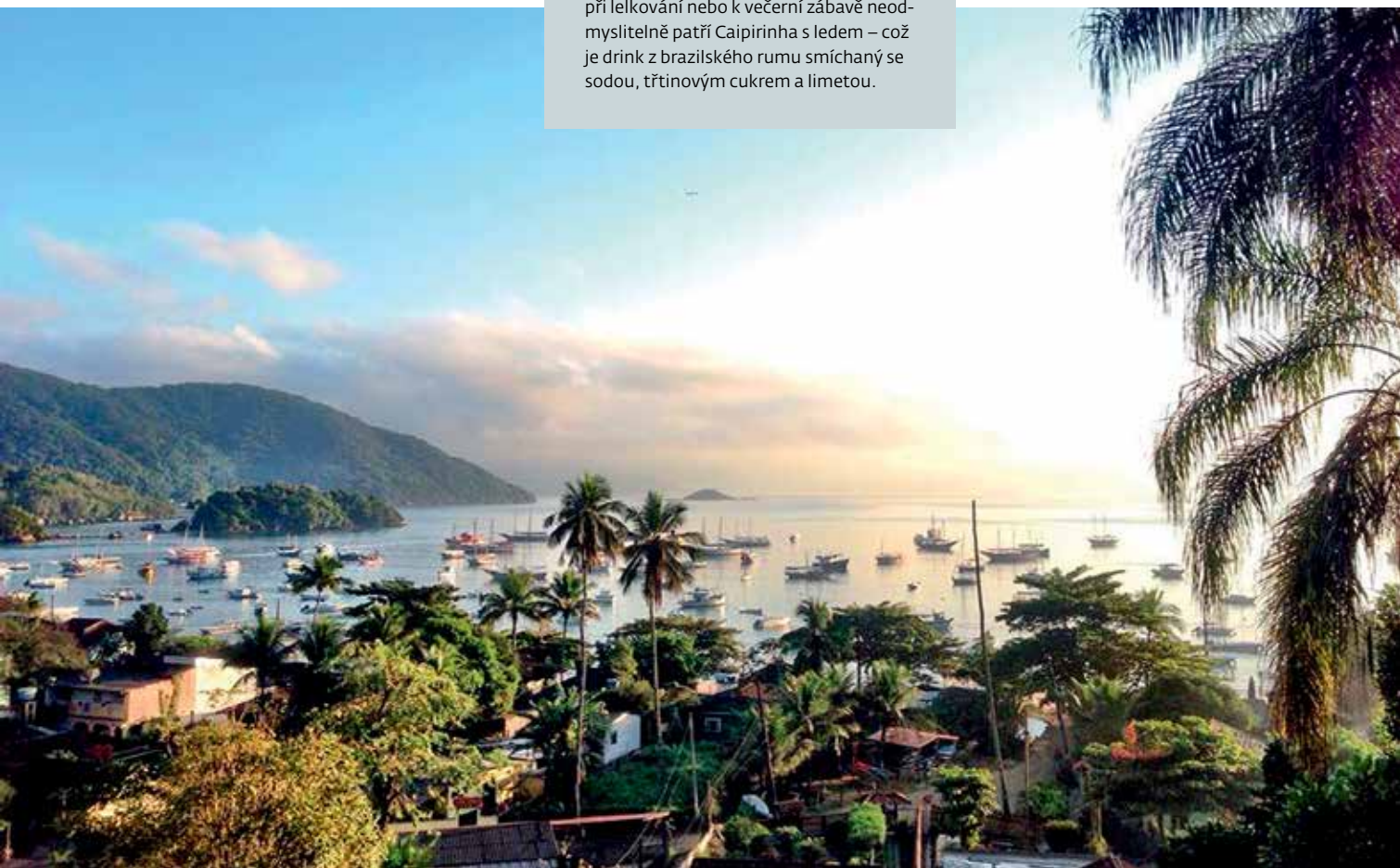
Následující den jsme absolvovaly „povinnou“ návštěvu sochy Krista Spasitele, která je umístěná nad městem tak šikovně, že ji vidíte téměř ze všech koutů. Přes den vás k ní doveze zubačka přes prales Tijuca, my jsme se ale zasekly u moře, a tak jsme se nahoru nechaly dovézt večer dodávkou. Na vrcholu hory Corcovado vedou přímo k soše eskalátory, ale kdo by si chtěl cestu užít jako za starých časů, může se vydat po 220 schodech vytesaných do kamene. Nahoře se vám naskytne ohromný pohled! Stojíte přímo u nohou čtyřicetimetového Krista Spasitele – ikony Ria. Je tu ticho a vy pozorujete město, které se pod vámi rozprostírá a tepe v celé kráse. Na žádném jiném místě jsem neviděla tolik lidí fotících si selfička. Ani my jsme neodolaly a jako správné turistky jsme si udělaly několik selfie s Ježíšem. Anička tvrdila, že její fotka je nejlepší, a my jsme musely souhlasit. Dalším turisty vyhledáva-

Co ochutnat

Pokud patříte mezi milovníky kávy jako já, není problém dopřát si tu i v tom nejzapelejší stánku výbornou kávu z místních plantáží (Brazílie je vyhlášeným producentem kávy) v kelímku asi za 30 korun. V Riou jste u moře, a tak určitě ochutnejte čerstvé kalamáry, krevety a ryby. Na každém rohu tu prodávají mladé kokosy – sladkou šťávu z nich pijete brčkem, dodá vám energii a v horku vás krásně osvěží. A jak už jsem zmínila, při lelkování nebo k večerní zábavě neodmyslitelně patří Caipirinha s ledem – což je drink z brazilského rumu smíchaný se sodou, třtinovým cukrem a limetou.

ným místem jsou Selarónovy schody. Z obou stran je obklopují malebné koloniální domky s kočkami povalujícími se lhostejně na zápraží. Selarón je malíř-světoběžník, který v Riou zakotvil a v roce 1990 položil na schody kousek od mostu Lapa první dlaždičku. Barevné dlaždičky sbíral ze starých art decoových domů. Po vítězství Brazilců v mistrovství světa ve fotbale Selarón na počest své schody – zatím v barvách brazilské vlajky – ještě rozšířil. A začal kolem schodiště přidávat dlaždičky všech barev s ručně malovanými motivy. Po deseti letech práce svoje dílo dokončil a schody se staly populární nejen mezi turisty a místními, ale vyhledávat je začali i umělci (irská kapela U2 nebo americký rapper Snoop Doggy Dogg tu natočili videoklipy). My jsme se tu opravdu vyblbly a fotily se v nejrůznějších pózách. A taky jsme si koupily originální suvenýr – společnou fotku natištěnou na barevné dlaždičce. I když bylo teprve jedenáct hodin dopoledne, naše cesta vedla do typického brazilského baru, kde nám namíchali Caipirinha tak silnou, že jsme cestou do hostelu tančily a zpívaly před zraky cestujících v metru. Pár Brazilců toho s nadšením využilo a přilepilo se na rozveselenou Hanku. Sice jim nebylo

úplně rozumět, ale z gest jsme usoudily, že měli zájem vypít si s vysokou a štíhlou Hankou ještě další drinky. Ovšem v soukromí, bez zvědavých očí. Hanka však nabídka gentlemanů velkoryse odmítla.

Ochutnat a umřít

Stejně jako poznávání přírody a pamětihodností mě na cestování baví ochutnávání. Pokud patříte mezi gurmány, určitě byste si v Brazílii přišli na své. Míchá se tu latinsko-americká, africká i portugalská kuchyně. Na každém rohu fungují samoobslužné bufety, kde zaplatíte v přepočtu asi 50 korun za 100 gramů a nabíráte si na talíř, co hrdlo ráčí. Křepelčí vajíčka, spoustu zeleninových salátů, čočku, fazole, rýži na mnoho způsobů, grilované i smažené ryby, hovězí maso v nejrůznějších omáčkách, sladké batáty, slané palačinky plněné masem... Brazilská kuchyně je všechno, jenom ne nudná! My jsme si chodily pochutnávat i na výborných domácích burgerech, které v pouličních stáncích připravují místní prodejci. Zašly jsme si na ně přímo do favely – okrajové čtvrti, kde žijí černoši z chudších vrstev. „Tam bych být vámi nechodil,“ varoval nás jeden turista ze Slovenska, kterého jsme potkaly. Favely, obzvláště ve večerních hodinách, jsou prý nebezpečné. „Ještě pro takové pěkné, křehké dívky, jako jste vy,“ dodal. My jsme to ale riskly a šly po vůni grilovaného šťavnatého masa! „Tak co, holky, myslíte, že nás tu někdo kuchne?“ ptala jsem se kamarádek s plnou pusou nejlepšího hamburgeru, co jsem kdy jedla. „Klidně, ale až to dojmí!“ mlaskala Anička. Hororový scénář se ale nekonal, prodáváč se na nás usmíval (očividně ho potěšilo, že nám chutnalo) a ostatní černoši posedávající u provizorních stolků si všímali spíš svých hranolků a muziky puštěné ze sluchátek než nás, bílých holek.

NAVŠTÍVILY JSME IGUAÇU V OBDOBÍ DEŠŤŮ, TAKŽE JSME ZASTIHLY ZURČÍCÍ VODOPÁDY V PLNÉ SÍLE.

Větší než Niagarské

Čtvrtý den jsme město na nějaký čas opustily a letecky se přesunuly k hranicím s Argentinou, do přírodního parku Iguazu, kde se nachází divoké a rozbouřené vodopády. Za poplatek v přepočtu asi 300 korun jsme

dojely busem přímo k rezervaci a tam se mohly půl dne procházet podél masy hučící vody. Vodopády si můžete prohlédnout buď z brazilské, nebo argentinské strany, my si vybraly první variantu. Z té brazilské je prý pohled ze břehu na vodopády krásnější. Na argentinské straně jste zase vodopádům blíže, je tu totiž víc lávek, které vedou těsně nad hladinou. Pokud jste dobrodruzi, můžete si řeku projet i v motorovém člunu. My jsme navštívily Iguazu v období dešťů, takže jsme zastihly zurčící vodopády v plné síle. Byly jsme rády, že jsme nepodcenily počasí a přibalily si nepromokavé bundy. Poprvé jsem tu taky viděla naživo nosála – medvídko, který zvědavě strkal čenichem do turistů ve snaze vymámit z nich něco k snědku.

Nejkrásnější pláž a páříci se opice

Přespaly jsme v ekologickém hostelu obklopeném palmami a další den strávily cestováním – přeletem do Ria a dlouhou cestou v autě. Na letišti se na nás sesypali řidiči dodávek s tím, že nás odvezou, kam budeme chtít. Opět jsme to riskly a jely s cizím člověkem, který sotva uměl anglicky, do 200 kilometrů vzdáleného rybářského městečka Angra dos Reis, kde jsme si chytly trajekt na ostrov Ilha Grande. Cíl byl jasný – navštívit jednu z údajně deseti nejkrásnějších pláží na světě. Bohužel nám

Očkování

Pokud se rozhodnete pro dovolenou v Brazílii, je vhodné se nechat v dostatečném předstihu očkovat. Lékaři v centrech cestovní medicíny doporučují v očkování proti žloutence typu A, břišnímu tyfu a žluté zimnici. Pokud do Brazílie cestujete z jiné jihoamerické země, kde hrozí nákaza žlutou zimnicí, jste povinni na hranicích předložit doklad o provedeném očkování. Jestliže se budete chtít vypravit do Amazonie, zvažte užívání léků proti malárii.

Měna

V Brazílii se platí brazilskými reály (BRL), jeden reál je v přepočtu něco málo přes 6 korun českých. V zemi není drahé, ceny za potraviny a nápoje jsou přibližně stejné jako v Česku. V Riu funguje autobusová doprava i metro, kterým se za pár korun dostanete do potřebné destinace. Peníze si můžete směnit rovnou na letišti, taxi nejsou napálené. My jsme dostaly za 500 USD téměř 2000 brazilských reálů, což nám vystačilo na ubytování, dopravu a jídlo asi na týden.

ale počasí nepřálo, a tak jsme většinu času byly nucené strávit pod střechami plážových barů a popíjením jedné Caipiriny za druhou. Ostrov Ilha Grande stojí za to prozkoumat, kromě polehávání na plážích nebo výletu člunem kolem ostrova (když zrovna neprší) si tu můžete „stříhnout“ i pěší výpravu do pralesa s několikametrovými bambusy. My jsme se na jednu takovou vydaly a cestou se vykouply v jezírku s přírodním pískovcovým tobogánem. K večeru nás ale v lese vylekal

křik divokých opic, které se nejspíš zrovna pářily, a tak jsme to raději vzdaly. I když jsme tu měly překrásné ubytování v apartmánech s terasou (za asi 250 korun na osobu na noc), odkud jsme pozorovaly západ slunce nad mořem, kvůli dešti jsme z ostrova odjely o pár dnů dřív a vrátily se zpátky do Ria.

Po celou dobu jsme tam bydlely v čistém hostelu Lisetonga s přátelskou atmosférou, který je umístěný v kopci jen půl kilometru od Copacabany. Majitelem je Slovák, který

INZERCE

Zpříjemněte si cestování hudbou v mobilu. Spotřebu dat už řešit nemusíte.

O₂

Zpříjemňujete si cestování poslechem oblíbených písniček, ale bojíte se, že vám během pár kilometrů zmizí všechna data z vašeho tarifu? Nyní už můžete cestovat se sluchátkem v uších naprosto bez obav.

Pokud vám na displeji mobilu svítí logo O2, máte vyhráno. Operátor totiž právě odstartoval exkluzivní spolupráci hudební aplikací Spotify. Díky tomu můžete mít všechny svoje oblíbené písničky neustále u sebe. Třicet milionů skladeb můžete poslouchat zdarma a kdykoli ve svém mobilu nebo tabletu. V síti O2 vám to navíc nebudou spotřebovávat žádná data z vašeho tarifu.

Spotify Premium na čtvrt roku bez měsíčního poplatku

Kromě toho, že Vám Spotify nebude až dva roky spotřebovávat žádná data, dostanete na tři měsíce zdarma verzi aplikace Spotify Premium. V té vás nebudou rušit žádné reklamy, můžete

neomezeně přeskačovat skladby a poslouchat svou hudbu také v offline režimu třeba při jízdě vlakem. Všechny potřebné informace a návod k aktivaci najdete na webu www.o2.cz/spotify.

LTE mobily za výhodnou cenu s audio příslušenstvím zdarma

K online poslechu hudby neodmyslitelně patří také chytrý telefon s podporou rychlého internetu 4G LTE. O2 proto v létě nabídne vybrané telefony značky Samsung a Huawei s možností získat zdarma originální značkové audio příslušenství – bezdrátový reproduktor Sphere v hodnotě 895 korun nebo bezdrátová sluchátka Samsung Level U v hodnotě 1695 korun.

U všech telefonů můžete využít nákupů na splátky bez navýšení s nulovou akontací, možnosti zařízení pojistit proti poškození a krádeži a nechat si na prodejně pomoci například se zkopírováním kontaktů ze starého telefonu nebo s instalací různých aplikací – třeba zrovna Spotify.

Všechny potřebné informace najdete na webu www.o2.cz/spotify.

**BRAZILCI JSOU, NA ROZDÍL
OD NĚKTERÝCH ČECHŮ,
TOTIŽ GENTLEMANI, PRO
KTERÉ SLOVO NE ZNAMENÁ
SKUTEČNĚ NE.**

se do Brazílie přestěhoval před 9 lety. Při snídani pil kávu s námi a ochotně odpovídal na všechny naše dotazy. Nejčastěji ho uvidíte s jeho věrným papouškem arou na rameni. S vyhoceným chováním ze strany místních se Juraj prý nesetkal, jen jednou mu ukradli mobil. V posledních letech se prý ve městě zvýšil počet policistů hlavně kvůli olympijským hrám, které se tam budou záhy konat. Zároveň si ale Juraj vzpomněl, že nedávno tu zavraždila parta černochů jednoho Evropana, protože jezdil na značkovém kole: „Dřív by ho jen okradli a nechali jít. Teď ale chtějí tihle chudí lokálové bez práce ukázat policii, že na ně nedosáhne. Že i když jsou pod větším dohledem, budou si dál žít po svém.“ Podle něj je důležité neprovokovat.

Tady gentlemani nevymlíeli

Tím jsme se při návštěvě Brazílie řídili i my. Nenosily jsme do města značkové kabelky, neměly na ruku hodinky a v restauraci jsme nenechávaly na stole telefony. Taky je lepší nebrat si s sebou velký obnos v hotovosti, spíš jen pár bankovek, všude se dá platit kartou. A zásada číslo jedna: Po osmé večer

Olympiáda

Rio de Janeiro se mezi 5. a 21. srpnem 2016 stane prvním jihoamerickým městem v historii, které bude hostit olympijské hry. Pořadatelství 31. olympiády bylo Riu přiděleno v říjnu 2009 během 121. zasedání Mezinárodního olympijského výboru v dánské Kodani. Rio tehdy zvítězilo nad španělským Madridem, japonským Tokiem a americkým Chicagem.

se nepromenádovat v zapadlých uličkách. To neznamená, že si nemůžete zajít na večeri nebo drink do baru. Ale chodit je lepší jen do míst s větší koncentrací lidí. Náš 14denní výlet skončil dobře, bez jediné úhony, bylo to zkrátka na pohodu. „Tak co, holky, přivezly jste si nějakou pohlavní nemoc nebo vás tam někdo alespoň zbouchnul?“ snažil se vtipkovat náš kamarád v Praze. Jen jsme zakoulely očima. Brazílci jsou, na rozdíl od některých Čechů, totiž gentlemani, pro které slovo NE znamená skutečně ne. ■

**PARKUJTE
JEN ZA**

**790 Kč
NA 8 DNÍ**
PLATÍ PŘI REZERVACI ONLINE

Aeroparking

 **Letiště
Praha**

Královská výprava

Opakovaně dojížděl Karel IV. dohlížet na mistrovskou práci stavitelů hradu Karlštejna, aby se ujistil, že právě zde budou říšské korunovační klenoty v největším bezpečí.

Zažijte chvíle Karla IV. i vy.

www.karel700let.cz

Karlštejn
pohodlně vlakem

 České dráhy
Národní doprava

ŽELEZNICE
SERGEJE
Text: Václav Rubeš

LESK A BÍDA DĚLNÍKŮ SOCIALISMU

Zbrusu nový Sergej T679.1010 v Bratislavě v červenci 1967.
Tento snímek ze sbírky Petra Kavána na plakátu formátu A2 naleznou předplatitelé čtrnáctideníku Železničář v čísle 13.

Nejvýkonnější, nejpočetnější, nejhluchnější, nejobdivovanější i nejnenáviděnější. NEJ, kterými bychom mohli Sergeje častovat, je mnoho. Oprostíme-li se však od emocí, faktem zůstává, že tyto sovětské (či chcete-li ukrajinské) ingoty vryly do naší železniční historie nesmazatelnou stopu, která je patrná ještě dnes, i když běžný provoz opustily před více než deseti lety. Svůj příběh na tuzemských kolejích přitom začaly psát před půlstoletím.

Začít článek o Sergejích výčtem jejich NEJ určitě není nejoriginálnější. V mnoha čtenářích může oprávněně vyvolat dojem klišé či glorifikace. Ostatně při vzpomínání na doby minulé máme k nostalgii takřka geneticky dané vlohy. Jenže v případě lokomotiv, které začaly v roce 1966 měnit historii tehdejších ČSD, se to přímo nabízí. Následující řádky proto neberte jako monografii zaniklé řady T 679.1, ale spíše jako zprostředkované memoáry lidí, kteří na nich či s nimi strávili velkou část svého profesního života. Koneckonců byli to právě oni, kteří psali jejich příběh a učinili jej poutavým.

Za vším stáli Maďaři

První Sergej (i když jedničku ve svém inventárním čísle paradoxně neměl) se do ČSSR dostal 18. března 1966. Rozhodnutí pořídit pro Československé státní dráhy (ČSD) právě tyto stroje bylo založeno jednak na potřebě výkonných traťových lokomotiv pro stoupající objem nákladní dopravy a korespondovalo s obsahem specializační dohody RVPH, která zadala, že producentem motorových lokomotiv v nejvýkonnější kategorii bude Sovětský svaz. Tuzemskému průmyslu určila dohoda segment středně výkonných strojů. Dalším aspektem, který měl zajistit výběr, byla vojen-

ská doktrína takzvaného východního bloku, která (i na základě tehdy aktuálních světových událostí – kubánská raketová krize, situace ve Vietnamu) poměrně reálně počítala se vznikem válečného konfliktu mezi východem a západem v Evropě. V takovém případě by se jednoduchá lokomotiva s triviálním ovládním a bezproblémovým provozem pro zásobování vojsk cenila zlatem. Naštěstí pro celý svět k tomu nikdy nedošlo, Sergeje si ale právě výše zmíněnými vlastnostmi vybojovaly ostruhy i v mírových dobách. Ve světle těchto okolností je proto velmi pikantní, že prvotní impuls k vývoji takového stroje nepřišel ze SSSR, ale

z Maďarska. To na přelomu 50. a 60. let trpělo nedostatkem výkonných nákladních lokomotiv a situaci řešilo nákupem výrobků švédské lokomotivky NOHAB. To se soudruhům samozřejmě moc nelíbilo, neboť Švédové neakceptovali rubl a ani forinty, a platit se muselo nedostatkovou „tvrdou“ západní měnou. Proto popltali adekvátní náhradu v SSSR. Úkolu se zhostila lokomotivka v ukrajinském Lugaňsku a v roce 1964 začaly její brány opouštět první lokomotivy. Vzhledem k tomu, že stroje s přehledem splnily výše uvedená očekávání, bylo jejich rozšíření do zemí socialistického tábora jen otázkou času. V našem případě dvou let.

Od Aše k Čopu

Pro ČSD byly dodány dvě varianty těchto lokomotiv. Menší série zaměřila na širokorozchodnou trať z Užhorodu do Hanisky u Košic (letos slaví stejně jako Sergeje u nás 50. výročí), kde vozily těžké nákladní vlaky s železnou rudou mířící ze SSSR do košických železáren. Podstatně větší část objednávek však zaměřila do lokomotivních dep na normálním rozchodu po celé republice. Prvních 25 Sergejů bylo dodáno do Zvolena a Brna-Maloměřic. Dodávky nových strojů plynule pokračovaly v dalších sériích až do roku 1973, kdy jejich počet u ČSD dosáhl 545 kusů. Sergeje se tak staly nejpočetnější lokomotivní řadou ČSD, ale na pokrytí stále sílící nákladní dopravy to nestačilo. Proto

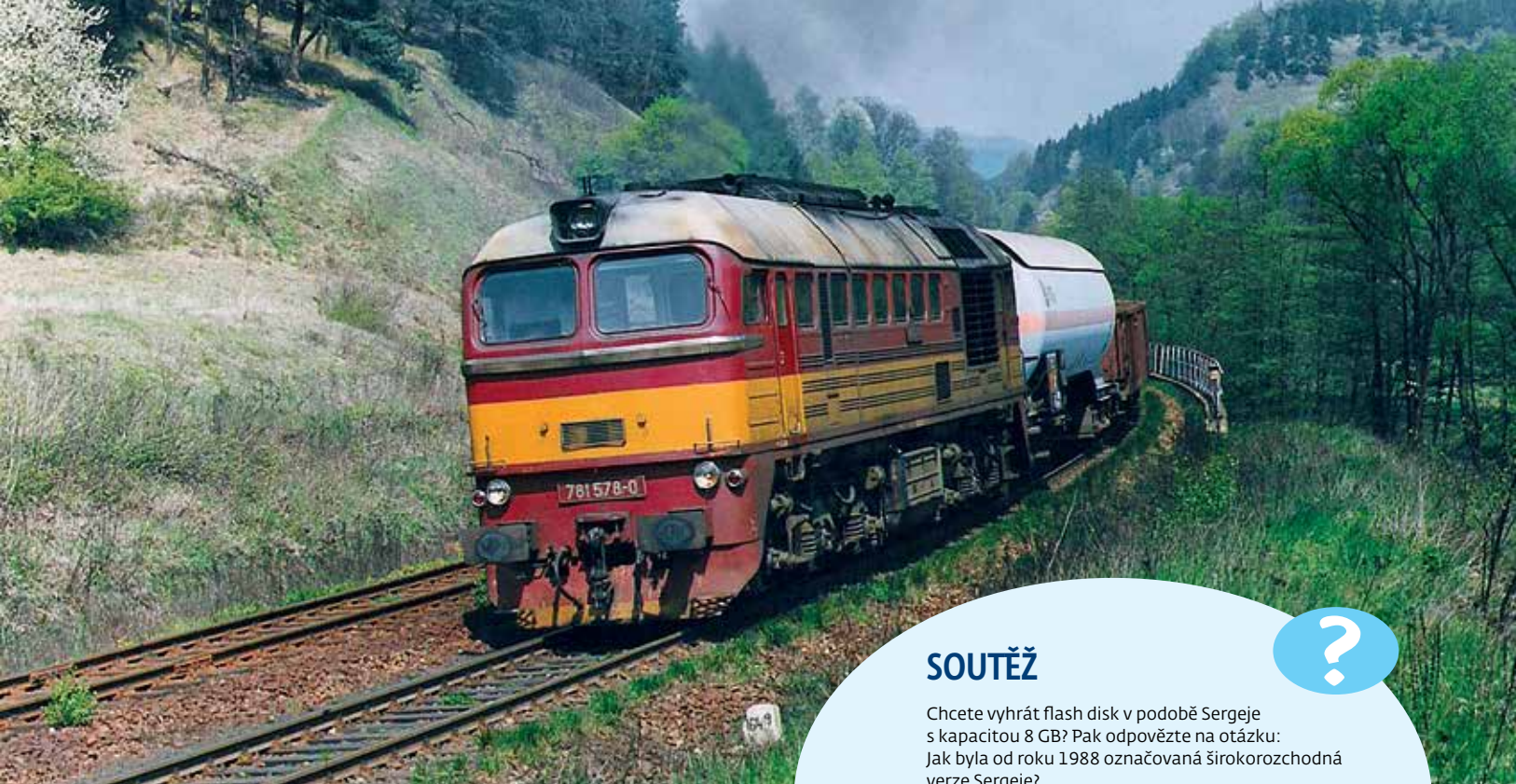
Dobové rozmístění Sergejů v jednotlivých depech.

Po roce 1989 ze Sergejů zmizely pěticípé hvězdy a nahradila je lidová tvořivost. Foto: Martin Boháč

Univerzální dělník

Lokomotivy byly vyvinuty pro Maďarské železnice MÁV, kam jich bylo dodáno 276 kusů. Zájem projevily i další socialistické státy, kde lokomotivy dostaly i své specifické přezdívkové. Do Polska bylo vyvezeno přes 1 100 lokomotiv, které dostaly přezdívkou podle prvního sovětského kosmonauta Gagarin. V NDR jich jezdilo více než 370 a dostaly pro svůj hlučný chod název Taigatrommel – buben z tajgy. Jezdily na Kubě, v Mongolsku, KLDŘ a samozřejmě i v SSSR. Existovala i dvoudílná verze, ve speciální úpravě pro dopravu taktických raketových komplexů nebo vesmírných raket na odpalovací dráhu kosmodromu Bajkonur. V letech 1964 až 2002 vyrobila lokomotivka v Luhansku (Vorošilogradu) celkem přes

Nejdéle se Sergeje uržely v západních Čechách, provoz na Podkrušnohorské magistralé byl bez nich ještě v 90. letech 20. století těžko představitelný. Foto: Martin Boháč

byla v roce 1979 dovezena ještě jedna 54kusová série. Celkový počet lokomotiv pro ČSD dosáhl čísla 599 včetně širokorozchodných lokomotiv. Další dva stroje byly dodány do služeb průmyslu. Jeden na vlečku Východoslovenských železárň v Košicích a další na koleje elektrárny Vojany.

Na svou dobu to byli opravdoví mamuti na kolejích. Hmotnost každého z nich byla 116 tun, což znamenalo téměř 20 tun na jednu nápravu. Tento fakt a zejména šestinápravová koncepce pro ně však znamenala celou řadu omezení. Přechodnost, jak se nazývá schopnost vozidel projíždět úseky obloukovitých tratí o malém poloměru kolejí bez fatálního obrousování hlav kolejnic, byla od začátku Achillovou patou Sergejů a ve svém důsledku přispěla k jejich rychlému konci o čtyřicet let později. Ale nepředbíhejme. V polovině 60. let se díky početným dodávkám Sergeje rozšířily doslova po celé republice a výrazně přispěly k motorizaci nákladní dopravy. Dokonce tak, že takřka zánovní parní Štokry řady 556.0 rychle odstavily z těžkotonážních výkonů na vedlejší a svým způsobem urychlily konec parní traxe. Oslňovaly také svým výkonem. Přesto pro dopravu některých těžkých vlaků nestačilo ani 1 470 kW, který dával pomaluběžný dvoutaktní dvanáctiválec o objemu přes 150 litrů. Nebylo proto výjimkou nasazení dalšího stroje na přípřež, či dokonce třetího na postrk. V takových případech se naplno projevila jedna z nectností Sergeje – hlučnost. Lokomotivní depa tak na některé

stroje zkušebně dosazovala různé vlastní tlumiče výfuku, počínaje zkušebními stroji T679.1113 a T679.1114, které jako první přijely s tlumiči už z výrobního závodu, začaly být tlumiče výfuků standardní součástí dodávek pozdějších lokomotiv a postupně jimi byly zpětně dovybaveny i téměř všechny lokomotivy. I přesto se mezi výpravčími tradovalo, že když jede Sergej ve výkonu, není třeba dávat po služebním telefonu z traťových stanišť předhlášky, protože byl slyšet na kilometry daleko...

Běž domů, Ivane! I se Sergejem...

Mezi lokomotivními četami byly však poměrně oblíbené. Ve srovnání s dřinou na páře poskytovalo poměrně prostorné stanoviště dostatek místa i pro dvoučlennou posádku, která byla tehdy běžným standardem. Mašiny byly spolehlivé, dobře topily a v létě poskytovaly solidní cirkulaci vzduchu (neplést s klimatizací, která

Porevoluční doba umožnila opustit unifikované nátěry. Červeno-bílý Sergej v chebském depu. Foto: R. Kolmačka

SOUTĚŽ

Chcete vyhrát flash disk v podobě Sergeje s kapacitou 8 GB? Pak odpovězte na otázku: Jak byla od roku 1988 označovaná širokorozchodná verze Sergeje?

a) 781.5 b) 781.7 c) 781.8

Správnou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 21. července 2016.

tehdy byla čiré sci-fi). Strojvedoucí a jejich pomocníci však museli mít na paměti jedno zásadní specifikum sovětské konstrukce. Lokomotiva se startovala trakčním generátorem, který poté dodával proud do trakčních motorů. Na start motoru však bylo potřeba poměrně dost energie, kterou dodávala ne zrovna kapacitní olověná baterie, a tak se nezřídko stalo, že po nezdařeném startu nezbyla „šťáva“ na další pokus. Strojvedoucí tuto nevyzpytatelnost řešili po svém – motor při stání během služby (což tehdy znamenalo i několik hodin) nevypnuli. Mělo to však dvě zásadní negativa: první byla hodinová spotřeba motoru na volnoběh, která dosahovala 40 litrů nafty. Úsměvnějším, ale tehdy dost častým důsledkem, byl vyběhnuvší „výpravka z dopravy“, třímající v jedné ruce návest Zastavte chod naftového motoru a v druhé mokrý hadr na hlavu. Zejména noční směna se Sergejem stojícím za drnčícími tabulkami oken dopravní kanceláře byla pro dopraváky důvodem tyhle ingoty nenávidět.

Vedle tohoto pragmatického důvodu k neoblíbenosti přišel záhy ještě jiný motiv. Netřeba popisovat, jaká nálada panovala ve společnosti po 21. srpnu 1968, ani to, jaký pohled měla celá řada lidí na vše, co sebejměně souviselo se

Sovětským svazem. Také mezi ajznbóňáky bylo nemálo těch, kteří si zklamání a nechuť ne-nechali pro sebe. Železničářská latina vypráví příběhy strojních čet, které odmítaly se Sergeji jezdit, odlupovaly z nich tehdy nezbytné rudé pěticípé hvězdy či se k nim chovaly cíleně grobiánsky. Bylo ale i nemálo těch, kteří s rukama na jejich kontrolérech, s nářadím ve strojnách nebo hadry namočenými v naftě, kterými leštili skříňně svých strojů (proto byly některé Sergeje více hnědé než červené), lámali rekordy brigád socialistické práce. Normalizační bitvu ale nevyhrál nikdo. Ivanové si zpět do SSSR Sergeje neodvezli, jejich čas do definitivního konce se odpočítával i tady.

Z výsluní do kopřiv

Vrcholem éry Sergejů u nás byla druhá polovina 70. a první 80. let, kdy vrcholila přeprava energetického uhlí. Přestože naprostá většina jejich výkonů se odehrávala v nákladní dopravě, setkávali se s nimi i cestující. Například v čele Západního expresu, do kterého ale musel být v zimě řazen navíc vytápěcí vůz. Sergeje totiž neměly zařízení pro vytápění souprav.

Zhruba od roku 1985 se československá železnice dočkala rychlejšího postupu elektrizace, což pro lokomotivy označované od roku 1988 řadou 781 znamenalo přesun na vedlejší tratě (tam, kde měly přechodnost). Stále však byly lokality, kde byly nezastupitelné. Těžko si bez nich lze představit například provoz na podkrušnohorské magistrále, kde s nákladními vlaky duněly údolím Ohře. Vedle Chebu a Sokolova byly v západních Čechách doma také v Plzni. Těžkou práci spolehlivě odváděly na severu Čech nebo na Brněnsku.

Bod zlomu přišel v listopadu 1989. Letité trasování Východ – Západ skončilo a s ním i miliony tun nákladu ročně. Razantně ubylo podniků, které železniční dopravu hojně využívaly. Zmizela také „levná“ ropa ze spřáteleného východního bloku a nedostatek náhradních dílů pro importované lokomotivy postihl nejvíce právě Sergeje. V plné nahotě se objevilo něco, co za socialistického plánování zájímalo jen málokoho – efektivita a rentabilita. Sergeje měly smůlu. Nezapadaly do žádného ekonomicky udržitelného modelu provozu a navíc byly z Východu. To vše přispělo k jejich masovému odstavení „do kopřiv“ a intuitivnější železniční fotografové začali slábnoucí provoz Sergejů hojněji dokumentovat. Udělali dobře.

Dunivá labutí píseň

Definitivní soumrak totiž přišel velmi rychle. V roce 1990 byly Sergeje dislokovány ještě v 27 lokomotivních depech, ale již o rok poz-

Pro dopravu balistických raket v Sovětském svazu byla vyvinuta speciální modifikace stroje.

S Pomeranči, jejichž ukončení výroby způsobily dodávky Sergejů, se sovětské stroje setkávaly na Slovensku.

Typický obrázek z 90. let. Sergeje byly rušeny po stovkách a čekaly na šrotaci. Foto: Martin Boháč (2x)

ději jich bylo během pouhých šesti měsíců zrušeno 150! Trend pokračoval i v roce 1992, kdy ČSD zrušily dalších cca 100 strojů. Provozní Sergeje byly stále méně nasazovány do provozu a mnohem častěji odstaveny do zálohy. Do té doby se vsudypřítomné lokomotivy pozvolna stávaly středem zájmů železničních příznivců. Na konci tohoto roku dochází k rozdělení republiky a vzniku nástupnické organizace ČSD, tedy Českých drah a Železnice Slovenské republiky, které provozují už jen

Technické údaje

Výrobce:	Lokomotivka Vorošilovgrad Ukrajina
Maximální rychlost:	100 km/h
Trvalý výkon:	1 470 kW
Maximální tažná síla:	260 kN
Zásoba paliva:	3 900 l
Hmotnost:	116 t
Přenos výkonu:	elektrický
Uspořádání pojezdu:	Co' Co'
Typ spalovacího motoru:	14 D 40

Kam za Sergejem

Na vlastní oči můžete Sergeje spatřit v Muzeu ČD v Lužné u Rakovníka. Do jeho sbírek patří provozuschopný stroj T 679.1600. Během zvláštních jízd je možné si vychutnat jeho nezaměnitelný projev, typicky na oslavách Dne železnice. Ten se letos odehraje poslední zářijový víkend v Chebu.

159, respektive 116 Sergejů. V první den posledního roku minulého tisíciletí bylo s logem ČD provozuschopných už jen 24 lokomotiv, všechny v plzeňském depu. Turnusově se ale používal jediný. Labutí píseň zapěl dvanáctiválec, o kterém koluje legenda, že svůj prapůvod měl v ponorkovém motoru Královského námořnictva z druhé světové války, 30. listopadu 2002. Uhelný vlak z Nového Sedla do bavorské elektrárny Arzberg nedaleko česko-německé hranice byl posledním běžným výkonem lokomotivy, která přes všechny rozpory, pohádky i spekulace k historii naší železnice už bude patřit navždy. ■

ČD Body
Získejte zajímavé benefity

Vlakem na výstavu
Za císařem Karlem IV.

Můžete potkat ve vlaku
Jana Šelle

S programem ČD BODY můžete získat další benefity

Pro zákazníky, kteří mají aktivovaný věrnostní program ČD Body, připravily České dráhy další zajímavé slevy. Vydejte se například na zážitkový pobyt do Zámku Žďár nad Sázavou.

Za pouhých 10 bodů můžete získat voucher na 25% slevu na balíček „Zážitek v Zámku Žďár nad Sázavou“. Balíček zahrnuje ubytování pro 2 osoby na 3 dny (2 noci) ve stylovém dvoulůžkovém pokoji v zámecké barokní věži včetně snídaně a rodinný Barokní pas s platností do konce roku 2016, který obsahuje vstupy do Muzea nové generace, do expozice Umění baroka ze sbírek Národní galerie a na prohlídkovou trasu Po stopách

Santiniho, dále slevu 10% na nákup zboží v obchodě s dárkovým zbožím a slevu 10 Kč na vstupenku do Poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

O prázdninách s levnější In Kartou

Chcete cestovat o prázdninách levněji, ale zatím nevyžíváte žádnou slevu? Neváhejte a proměňte svých 200 bodů za 90% slevu na roční aplikaci IN 25 pro všechny ve věku 15–26 let. Za 25 Kč tak získáte slevu ve výši 25% nejen na jednosměrné, zpáteční a traťové jízdenky, ale za zvýhodněné ceny si pořídíte i Včasné jízdenky Česko, Akční jízdenky i Jízdenku na léto. ■

Zámek Žďár n/S

ČDBody Bodujte 2X

Mezi Brnem a Prahou
nyní získáte **dvojnásobnou odměnu!**

■ ve vybraných vlacích Ex a IC

České dráhy
Národní dopravce

VLAKEM NA VÝSTAVU

Květy 14.–17. 7. 2016

Pojedte na 20. celostátní výstavu za opojnou vůní, květinovým aranžmá a zahradnickými trhy. Expozice je otevřena veřejnosti vždy **od 9:00 do 17:00 hod.**

Doprovíme vás v pohodlí přímo až k areálu Výstaviště Lysá nad Labem!

Další informace získáte na www.vll.cz.

Stánek ČD najdete v přízemí výstavní haly A1

Přehled výstav 2016

Květy
14. 7.–17. 7.

Festival věštění
14. 7.–17. 7.

Domov a teplo
9. 9.–11. 9.

Polabský knižní veletrh
9. 9.–11. 9.

Jiřinkové slavnosti
9. 9.–11. 9.

Sklo, keramika, porcelán
9. 9.–11. 9.

Kůň
23. 9.–25. 9.

Zemědělec
6. 10.–9. 10.

Náš chov
6. 10.–9. 10.

Národní holštýnský šampionát
6. 10.–9. 10.

Exotika
26. 10.–30. 10.

Kola
11. 11.–13. 11.

Rychlá kola
11. 11.–13. 11.

Pivní a vinné slavnosti
11. 11.–13. 11.

Chovatel
18. 11.–20. 11.

**POLABSKÉ VÁNOČNÍ TRHY
Mikulášské trhy**
2. 12.–4. 12.

Stříbrné trhy
9. 12.–11. 12.

Zlaté trhy
16. 12.–18. 12.

Změna termínu výstav vyhrazena

LETOS FRČÍ SLOVENSKO!

Vydejte se s námi pohodlně na dovolenou

- přímé spoje do Tater,
na východní Slovensko a do Bratislavy
- do Tater nejrychleji SuperCity Pendolinem
- bezpečně nočními vlaky EuroNight
- bezstarostná přeprava autovlakem
- výhodně s balíčky
ČD Tatry Peak Pass

Applikace
MŮJ VLAK

www.cd.cz/slovensko

České dráhy
Národní dopravnice

ZA CÍSAŘEM KARLEM IV. se slevou 20 %

U příležitosti 700. výročí narození Otce vlasti se v pražské Valdštejnské jízdárně koná mezinárodní výstava Císař Karel IV. 1316–2016. Pokud se v pokladně prokážete platnou jízdenkou ČD nebo In Kartou, získáte na vstupné slevu 20 %.

Česko-bavorská zemská výstava Císař Karel IV. 1316–2016 patří k nejvýznamnějším projektům Národní galerie. Prostřednictvím 200 expozic vypůjčených z více než stovky nejprestižnějších evropských a amerických muzeí, církevních a soukromých sbírek představuje Karla IV. jako mimořádnou politickou osobnost středověké Evropy a jako velkorysého uměleckého mecenáše.

Výstavu Císař Karel IV. 1316–2016 si můžete prohlédnout v pražské Valdštejnské jízdárně od 15. května do 25. září 2016. Zákazníci Českých drah s platným jízdním dokladem nebo In Kartou ČD získají slevu 20% na vstupné, a to na základní, snížené i rodinné. ■

Výhodné vstupné NA VÝSTAVU ZDENKA RYKRA

Poznejte dílo průkopníka a inovátora na poli propagační grafiky Zdenka Rykra, které bude až do 28. srpna k vidění ve Veletržním paláci. Po předložení platné In Karty nebo jízdního dokladu ČD obdržíte slevu 20 % na vstupné.

Sleva
20 %

Přestože se s jeho tvorbou můžete setkávat denně při konzumaci sladkostí, kterým Zdenek Rykr před desítkami let navrhl obal, je jeho jméno málo známé. Na výstavě nazvané Zdenek Rykr a továrna na čokoládu se seznámíte s obsáhlým souborem Rykrových obrazů, kreseb a soch, stejně jako s materiály z umělceho pracovního i soukromého života.

Výstavu můžete navštívit ve Veletržním paláci od 27. května do 28. srpna. Pokud se v pokladně prokážete platnou jízdenkou ČD nebo In Kartou, získáte slevu 20 % na základní vstupné, které činí 150 Kč. ■

MŮŽETE POTKAT VE VLAKU

NÁDRAŽÍ PROMĚNILA v koncertní sály

Operní sopranistka Jana Šelle zpívala už v jeskyních, v průmyslové výrobní hale nebo v jihomoravských vinných sklepech. Teď podlehlá nové výzvě a přivezla klasickou hudbu do odbavovacích hal pěti nádraží národního dopravce v Olomouckém kraji. Zpívala v Olomouci, Přerově, Zábřehu na Moravě, Šumperku a také v Prostějově. Úspěšně. Spojení genia loci nádraží, famózní akustiky a hudby způsobuje, že lidé najdou v dnešní době velmi ceněnou komoditu – čas se zastavit.

TEXT A FOTO: Martin Harák

Co vás přivedlo ke koncertům na nádražích?

Myšlenka na realizaci takzvaných Zpívajících nádraží vznikla před rokem zcela prozaicky. Důvodem, proč jsem vyměnila auto za vlak, byl dopravní přestupek a následný přiděl bodů. Zatímco moje auto čekalo v garáži a řidičský průkaz byl uložen do šuplíku, začala pro mě docela zábavná cesta objevování

světa vlakových souprav, nádražních hal, pokladen a vůbec světa spjatého s železnicí. A začaly se dít věci! Pomalu jsem žasla, že káva z nádražních bister je dobrá, pokladní milé, vagony o poznání čistější, mnohé dokonce luxusní. Byl to rok překvapení, že například cestu do Prahy, kde částečně působil v Národním divadle, je možné zvládnout méně než za šest hodin, jak si pamatuji ze svých studií. Dráže jsem už zůstala věrná.

Ale na nádražích je přeci halas, ozývá se stále hlášení rozhlasu, žádný klid jako například v divadle...

Chtěla jsem přinést nevšední zážitek. Mnohé prostory, kde běžně slyšíme jen hlášení o příjezdech a odjezdech vlaků, se chlubí nejen krásnou architekturou, ale i zvláštní akustikou. Akustika v halách některých nádraží, například na olomouckém hlavním, je vynikající a zvuk hudby se v nich úžasně rozléhá. Místo najednou dostane úplně novou atmosféru a přenesení člověka do jiného času a naladění. To mně přijde jako kouzlo vznešenosti v každodennosti. A to bych chtěla dopřát i cestujícím. Historicky byla nádraží nejen světem parních lokomotiv, spěchajících cestujících, kufrů, pokřikování, halasu, mávání a havěti v košících. Na konzervatoři v Oděse se prý učí, že železniční stanice, která se rusky píše vokzal, je vlastně spojením slov vok, což je zpěv, a zal (hala). Prý se dříve na nádražích carského Ruska běžně hrálo a zpívalo, a byl to dokonce prostor k tomu určený.

Co si mohli cestující na nádražích poslechnout?

V Šumperku například žesťové sexteto předvedlo skladby všech slohových období. Na nádraží zahráli Haydna, Zedníka či Bartóka, ale i Lou Reeda, Beatles nebo hudbu z kultovního filmu o Růžovém panterovi od Henriho Manciniho. Naopak v Přerově si cestující vyslechli skladby z Dvořákovy Rusalky nebo Debussyho Plavovlásky v úpravě pro

Sopranistka Moravského divadla Olomouc

JANA ŠELLE

Vystudovala Univerzitu Palackého v Olomouci v oborech český jazyk a literatura a pedagogika sólového zpěvu. Dráhu středoškolské profesorky vyměnila v roce 2006 za pěveckou a stala se externí členkou operního souboru Moravského divadla Olomouc. Svým projektem Harfa a múzy přináší jemnost klasické hudby do netradičních prostor továrních hal, jeskyní, pozapomenutých kaplí a kostelů a zpívá také ve vinařstích jižní Moravy. Je lektorkou zpěvu a vědomého dýchání.

hoboj, harfu a zpěv. V Olomouci jsme s kolegou, sólistou Národního divadla Michalem Mačuhou, za klavírního doprovodu korepetitorky operních sólistů Národního divadla Jeleny Noskové v pozitivním slova smyslu šokovali náhodné cestující áriemi z Dona Giovanniho, Zerliny, Zuzanky, Lazebníka Sevillského nebo Figara...

NÁDRAŽÍ JSOU MÍSTA VÍTÁNÍ, ODCHODŮ, PŘÍCHODŮ, RADOSTI, SMUTKU, LHOSTEJNOSTI, PROSTĚ TOKU LIDSKÝCH EMOCÍ. TO JE VELMI INSPIRUJÍCÍ.

Podle čeho jste vybírala nádraží, kde budete zpívat a hrát?

Například nádraží v Šumperku bylo už několikrát ve finále soutěže o Nejkrásnější nádraží v zemi. Vestibul je velmi reprezentativní, opravený v původním duchu a celé nádraží si zachovalo historický ráz a krásu. Jako bonus si lidé při koncertu mohli prohlédnout celostátní putovní výstavu Má vlast – cestami proměn. Všechna vybraná nádraží mají svou vlastní neopakovatelnou atmosféru. Při čekání na vlak jsem si vždy pozorně všimla nálady mezi lidmi, protože nádraží jsou místa vítání, odchodů, příchodů, radosti, smutku, lhostejnosti, prostě toku lidských emocí. To je velmi inspirující. Od myšlenky k realizaci uplynul téměř rok. Šlo o spoustu administrativní práce, vyjednávání, přesvědčování, shánění peněz, vysvětlování... Pak jako zázrakem začala myšlenka nacházet příznivce a podporovatele, bez nichž by realizace nebyla vůbec možná. Díky pochopení Českých drah, Olomouckého kraje a Univerzity Palackého se nakonec podařilo projekt odtáhnout do zdárného konce. Koncerty zvolna nacházejí své posluchače. Ty informované, i ty překvapené. A je velmi příjemné zjištění, že to veřejnost baví a lidem se zlepšila nálada, někdo dokonce zůstane na celý koncert. Kouzlo je v proměně, kdy se z neosobních hal stane koncertní síň, která byť jen na krátký čas dostane novou, dosud nepoznanou dimenzi. Všednost a každodenní rutinu vystřídá vznešenost a kultivovanost. ■

VELKÁ LETNÍ SOUTĚŽ pro vášnivě cestovatele

Chcete si udělat výlet do Německa? Království železnic a České dráhy si pro vás připravily velkou letní soutěž o lákavé ceny. Od 1. července do 31. srpna můžete každý týden vyhrát jeden poukaz v hodnotě 5 000 Kč na víkendové pobyty ve vybraných turistických lokalitách Německa.

Přincip soutěže je velmi jednoduchý. V Království železnic je vedle funkčního kokpitu tramvaje nově instalována fotobudka se zeleným pozadím. Úkolem soutěžících je vybrat fotografii turistické destinace v Německu, do níž by se rádi podívali, a v budce se s ní vyfotit (například jak stojí na pláži u Baltu). Pokud je soutěžící s výslednou fotomontáží spokojen, označí ji jako soutěžní a ta se automaticky odešle s unikátním označením (hashtagem) na facebookový profil Království železnic. Pak už si jen stačí zajistit u přátel dostatečný počet hlasů, neboť právě počet označení „To se mi líbí“ bude rozhodovat o vítězi každého z osmi kol velké prázdninové soutěže. Soutěž je pořádána ve spolupráci s Německou turistickou centrálou a s CK NOVASOL, která věnuje hlavní ceny.

Cílem soutěže je zábavnou formou seznámit zájemce s vybranými turistickými destinacemi u našich sousedů v Německu. Pro fotomontáž si tak můžete vybrat z mnoha fotografií, na nichž jsou zachyceny zajímavé lokality spjaté nejen s přírodními krásami Německa, ale i s kulturním životem v této zemi. Svou osobu můžete vložit například mezi velké louskáčky na vánočních trzích, mezi tučňáky v lipské ZOO, na pláž ostrova Sylt nebo do tlamy lva z kostek v berlínském Legolandu. Jakou zvolíte pozici, případně s kým se vyfotíte, je pak už jen na vaší fantazii. ■

Více na
www.kralovstvi-zeleznic.cz

Foto: Koenig, Jens, TASH GmbH

Vstupenka do Království železnic za 50 Kč

Poukaz na vstupenku do Království železnic za 50 Kč koupíte v pokladně ČD, pokud současně zakoupíte místenku na vlak Českých drah do Prahy nebo na vlak Prahou projíždějící. Tato poukázka pak bude v pokladně Království železnic vyměněna za vstupenku pro dospělého, seniora nebo dítě. To znamená, že pro čtyřčlennou rodinu můžete získat vstupenku do expozice s obřím modelovým kolejištěm jen za 200 Kč.

Do lázní Turčianske Teplice s jízdenkou zdarma

Veľká Fatra****

Aqua**

Potřebujete si odpočinout a načerpat energii? Vydejte se na relaxační pobyt do lázní Turčianske Teplice vlakem, cestu tam i zpátky budete mít zdarma.

Lázně Turčianske Teplice dávají zdarma k vybraným pobytům mezinárodní jízdenku na spoje Českých drah do 2. vozové třídy. Jízdenka platí z kterékoli stanice ČD zařazené do seznamu mezinárodních stanic do Turčianských Teplíc a zpět. Cestující jen dokupuje případné rezervační doklady, jako

jsou místenky či lůžka. V lázních opět načerpáte ztracenou energii. V rámci léčebného pobytu Harmónia ČD získáte dvě léčebné procedury na každý den, vstup do SPA&A-quaparku či neomezený vstup do plaveckého bazénu Olympic. Více informací naleznete na stránkách www.therme.sk. ■

Vychutnejte si rodinný výlet

 České dráhy
Národní doprava

Akce probíhá od 1. 7. do 15. 9. 2016.

Kupte Toffifee a ušetřete 200 Kč na Skupinové víkendové jízdence společnosti České dráhy s každým balením.

Více informací na:
www.toffifee.cz

BlueTrains

úvod

galerie

připravujeme

diskuze

Lokomotiva řady 383 Vectron

360°

V roce 2010 představila firma Siemens nový typ interoperabilní víceúčelové lokomotivy s modulární architekturou, která dostala obchodní označení Vectron. Výrobce nabízí několik variant stroje přesně podle požadavků zákazníka. Primárně je dodáván jako vícesystémová lokomotiva, ale uzpůsoben může být jen pro provoz na stejnosměrných nebo střídavých napájecích soustavách. Maximální rychlost je 160 km/h nebo 200 km/h podle plánovaných výkonů. Modulární koncepce umožňuje dosažení prakticky libovolného počtu národních vlakových zabezpečovačů a také evropského ETCS. V roce 2012 byl Vectron schválen k provozu v Německu, splnění podmínek provozu v ČR bylo potvrzeno o tři roky později. Designově lokomotiva vychází ze svého předchůdce, lokomotivy Siemens ES 2007.

Základní technické údaje

Napájecí systémy:	AC 25 kV 50 Hz; AC 15 kV 16,7 Hz; DC 3 kV
Max. rychlost	160 m/h
Trvalý výkon	6 400 kW
Hmotnost	89t

ČD Cargo si prvních pět lokomotiv Vectron objednalo 13. dubna 2016 na základě výsledku výběrového řízení. První kus byl dodán koncem května. Stroje označené řadou 383 mohou být provozovány na stejnosměrném systému 3 kV a střídavých 25 kV 50 Hz a 15 kV 16,7 Hz. Jsou vybaveny ETCS L2, GSM-R, dálkovým přenosem dat LTE, kamerovým systémem, aktivním sběračem a dalšími moderními systémy. Vectrony ČD Cargo jsou uzpůsobeny pro provoz v sedmi zemích (ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Rumunsko, Rakousko a Německo). Jejich domovem bude SOKV Ústí nad Labem. ■

JUNIOR PROGRAM ČD

Velká Elfíkova LETNÍ SOUTĚŽ

Ahoj holky a kluci,

jsou zde opět prázdniny a také naše letní soutěž. Ovšem letos je úplně v novém kabátě, jak se říká. Prvním rozdílem je, že jsme pro vás udělali sešit, který se jmenuje Velká Elfíkova letní soutěž a který budou průvodčí rozdávat dětem ve vlaku.

V něm na vás čeká trochu té zábavy, omalovánka, křížovka, bludiště a další věci a také mapa, do níž si můžete zakreslit svoje cesty vlakem, a najdete v něm hlavně kupon se soutěží.

Soutěž je jednoduchá, při svých cestách vlakem nasbíráte od průvodčích na zadní stranu sešitu vlaková razítka, odpovíte na 4 otázky a kupon pošlete do 31. srpna 2016 na něm uvedenou adresu.

Hezké prázdniny a mnoho krásných zážitků ve vlaku.

Manažerka Junior programu ČD Elen Mátéová

křížovka

Víte, milé děti, jak se říká sovětské lokomotivě řady 781?
Nápovědu najdete v rubrice Železnice.

Pomůcka kovboje

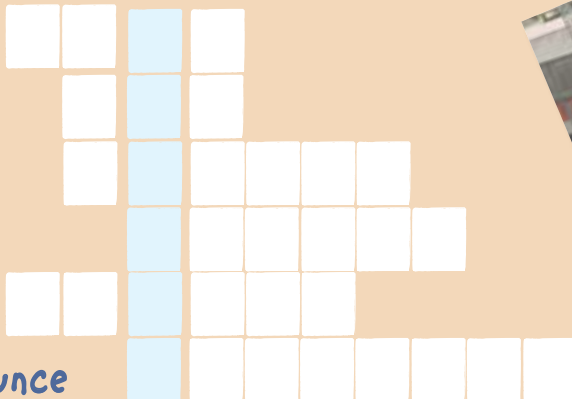
Opak noci

Včelí samec

Největší žijící primát

Kartáč na vlasy

Země vycházejícího slunce

Vyluštěnou tajenku zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 21. července 2016. Tři z vás, kteří správně odpovědí, získají rodinnou vstupenku do Království železnic.

SOUTĚŽ PRO CHYTRÉ HLAVY

15% 10%
20% 20% 50%
10% 15%
10%

1 Jakou roli si zahrál Dan Bárta ve filmu Kytice?

- A Vodníka
- B Polednici
- C oživlého vojáka

2 Kolik staveb tvoří Forum Karlín?

- A dvě
- B tři
- C čtyři

3 Jak se jmenoval předchůdce nového Trojského mostu?

- A Mulisák
- B Kulisák
- C Rámusák

4 Jakou slevu obdržíte po předložení In Karty s platnou aplikací nebo jízdenky ČD na výstavu Císař Karel IV. 1316–2016?

- A 10 %
- B 15 %
- C 20 %

5 V jakých slovenských lázních získáte k vybraným pobytům jízdenku na vlak ČD zdarma?

- A Lázně Bardejov
- B Lázně Turčianske Teplice
- C Lázně Piešťany

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíce zaujal? *

* Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Soutěžit můžete na www.cdprovas.cz, kde vyplníte příslušný formulář, nebo své odpovědi zasíláte poštou do 21. července. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu.

Adresa:
Redakce ČD pro vás
České dráhy, a.s.
nábř. L. Svobody 1222, 110 15 Praha 1
Na obálku napište PRO CHYTRÉ HLAVY.

Tři správné odpovědi odměníme Kilometrickou bankou ČD – poukazem na volné cestování vlaky ČD v hodnotě 2 200 Kč – a další tři z vás obdrží poukázky do obchodní sítě PONT v celkové hodnotě 1 000 Kč.

Výherci z minulého čísla:

KMB: Miroslav Šimon, Helena Šebková, Jan Kotyza
PONT: Ilona Tkadlecová, Jaroslav Vagala, Milena Vaiglová

Správné odpovědi z minulého čísla:

1 – FC Viktoria Plzeň, 2 – Baťa, 3 – kříž,
4 – 50 %, 5 – do Zlína

Kompletní pravidla soutěže najdete na www.cdprovas.cz.

Hrajte o tři Kilometrické banky ČD za 2 200 Kč a o tři poukázky v hodnotě 1 000 Kč do obchodní sítě PONT.

Vlakem za krásami a přírodním bohatstvím Šumavy

- výhodné jízdenky ČD, platné i u jiných dopravců
- autobusové linky navazující na železniční tratě
- příhraniční cestování do Rakouska i Bavorska

www.cd.cz/cdsumava

Hurá na okružní jízdu létem!

Jízdenka na léto

Bez omezení po celé ČR

* Platí s In Kartou nebo ISIC. Běžná cena 7denní jízdenky je 790 Kč a 14denní 1190 Kč.

www.cd.cz

InKarta
Vlakem vždy levněji

České dráhy
Národní dopravec